

Holy Bible

Aionian Edition®

Święta Biblia
Polish Updated Gdańsk Bible
Gospel Primer

Spis treści

Przedmowa
Rodzaju 1-4
Jana 1-21
Objawienie 19-22
66 Wiersze
Przewodnik dla Czytelników
Słownik
Mapy
Przeznaczenie
Ilustracje, Doré

The Aionian Bible invites you to reconsider popular Christian understanding.

Holy Bible Aionian Edition ®
Święta Biblia
Polish Updated Gdańsk Bible
Gospel Primer

Creative Commons Attribution NoDerivatives 4.0, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 12/28/2024

Source copyright: Creative Commons Attribution NoDerivatives 4.0

Fundacja Wrota Nadziei, 2018

Formatted by Speedata Publisher 4.21.5 (Pro) on 1/28/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language

Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>

Report content and format concerns to Nainoia Inc

Volunteer help is welcome and appreciated!

Additional Information:

© 2019 Gate of Hope Foundation: The publisher authorizes all copying and distribution of this work both in part and in its entirety, under the condition that it is done completely free of charge and that the content remains completely unchanged. Distribution for commercial purposes requires written permission from the Foundation. Gate of Hope Foundation // ul. Armii Ludowej 71b lok. 26 // 87-100 Toruń, Polska // wrotanadziei.org

© 2019 Fundacja Wrota Nadziei: Wydawca wyraża zgodę na kopowanie i rozpowszechnianie całości lub części publikacji, jednak bez czerpania z tego korzyści finansowych i bez wprowadzania jakichkolwiek zmian. Powielanie do celów komercyjnych wymaga pisemnej zgody Fundacji. Fundacja Wrota Nadziei // ul. Armii Ludowej 71b lok. 26 // 87-100 Toruń, Polska // wrotanadziei.org

Przedmowa

Polskie at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of *eternal punishment*. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

[Tak] wygnal człowieka i postawił na wschód od ogrodu Eden cherubinów i plomienisty miecz
obracający się we wszystkie strony, aby strzegły drogi [do] drzewa życia.
Rodzaju 3:24

Rodzaju

1 Na początku Bóg stworzył niebo i ziemię. **2** A ziemia była bezkształtna i pusta i ciemność była nad głębią, a Duch Boży unosił się nad wodami. **3** I Bóg powiedział: Niech stanie się światłość. I stała się światłość. **4** Bóg widział, że światłość [była] dobra. I oddzielił Bóg światłość od ciemności. **5** I nazwał Bóg światłość dniem, a ciemność nazwał nocą. I nastąpił wieczór i poranek, dzień pierwszy. **6** Potem Bóg powiedział: Niech stanie się firmament pośrodku wód i niech oddzieli wody od wód. **7** I uczynił Bóg firmament, i oddzielił wody, które [są] pod firmamentem, od wód, które są nad firmamentem. I tak się stało. **8** I Bóg nazwał firmament niebem. I nastąpił wieczór i poranek, dzień drugi. **9** Potem Bóg powiedział: Niech się zbiorą w jednym miejscu wody, [które są] pod niebem, i niech się ukaże sucha [powierzchnia]. I tak się stało. **10** I Bóg nazwał taką [powierzchnię] ziemią, a zbiorowisko wód – morzami. I Bóg widział, że [to było] dobre. **11** Potem Bóg powiedział: Niech ziemia zrodzi trawę, rośliny wydające nasiona i drzewo urodzajne przynoszące owoc według swego rodzaju, którego nasienie będzie w nim na ziemi. I tak się stało. **12** I ziemia wydała trawę, rośliny wydające nasienie według swego rodzaju i drzewo przynoszące owoc, w którym było nasienie według swego rodzaju. I Bóg widział, że to było dobre. **13** I nastąpił wieczór i poranek, dzień trzeci. **14** Potem Bóg powiedział: Niech się staną światła na firmamencie nieba, by oddzielały dzień od nocy, i niech stanowią znaki, pory [roku], dni i lata. **15** I niech będą światłami na firmamencie nieba, aby świeciły nad ziemią. I tak się stało. **16** I Bóg uczynił dwa wielkie światła: światło większe, aby rządziło dniem, i światło mniejsze, aby rządziło nocą, oraz gwiazdy. **17** I Bóg umieścił je na firmamencie nieba, aby świeciły nad ziemią; **18** I żeby rządziły dniem i nocą, i oddzielały światłość od ciemności. I Bóg widział, że to było dobre. **19** I nastąpił wieczór i poranek, dzień czwarty. **20** Potem Bóg powiedział: Niech wody hojnie wydadzą żywe istoty, a ptactwo niech lata nad ziemią, pod firmamentem nieba. **21** I Bóg stworzył wielkie wieloryby i wszelkie pływające istoty żywe, które hojnie wydały wody, według ich rodzaju oraz wszelkie ptactwo skrzydlate według jego rodzaju. I Bóg widział, że [to było] dobre. **22** Bóg błogosławił je, mówiąc: Bądźcie płodne i rozmnażajcie się, i wypełniajcie wody morskie, a ptactwo niech się rozmnaża na ziemi. **23** I nastąpił wieczór i poranek, dzień piąty. **24** Bóg powiedział też: Niech ziemia wyda istoty żywe według swego rodzaju: bydło, zwierzęta pełzające i zwierzęta ziemi według swego rodzaju. I tak się stało. **25** I Bóg uczynił zwierzęta ziemi według swego rodzaju i bydło według swego rodzaju, i wszelkie zwierzęta, które pełzają po ziemi według swego rodzaju. I Bóg widział, że [to było] dobre. **26** Potem Bóg powiedział: Uczynmy człowieka na nasz obraz według naszego podobieństwa; niech panuje nad rybami morskimi i ptactwem niebieskim, nad bydem i całą ziemią oraz nad wszelkimi zwierzętami pełzającymi, które pełzają po ziemi. **27** Stworzył więc Bóg człowieka na swój obraz, na obraz Boga go stworzył; stworzył ich mężczyznę i kobietę. **28** I Bóg błogosławił im. Potem Bóg powiedział do nich: Bądźcie płodni i rozmnażajcie się, napełniajcie ziemię i czyricie ją sobie poddaną; panujcie nad rybami morskimi i nad ptactwem niebieskim, i nad wszelkimi zwierzętami, które poruszają się po ziemi. **29** I Bóg powiedział: Oto dalej wam wszelkie rośliny wydające z siebie nasienie, które są na powierzchni całej ziemi, i wszelkie drzewo mające owoc drzewa, wydające [z siebie] nasienie – będą one dla was pokarmem. **30** I wszelkim zwierzętom ziemi, i wszelkiemu ptactwu niebieskiemu, i wszystkiemu, co pełza po ziemi i [ma] w sobie życie, pokarmem [będą] wszelkie rośliny zielone. I tak się stało. **31** I Bóg widział wszystko, co uczynił, a [było] to bardzo dobre. I nastąpił wieczór i poranek, dzień szósty.

2 Tak ukończone zostały niebiosa i ziemia oraz wszystkie ich zastępy. **2** W siódmym dniu Bóg ukończył swe dzieło, które uczynił; i odpoczął siódmego dnia od wszelkiego swego dzieła, które stworzył. **3** I Bóg błogosławił siódmy dzień, i poświęcił go, bo w nim odpoczął od wszelkiego swego dzieła, które Bóg stworzył i uczynił. **4** Takie [sa] dzieje stworzenia niebios i ziemi w dniu, w którym PAN Bóg uczynił ziemię i niebiosa; **5** Wszelkie krzewy polne, zanim były na ziemi, i wszelkie rośliny polne, nim wzesły. Bo PAN Bóg [jeszcze] nie spuścił deszczu na ziemię i nie było człowieka, który by uprawiał ziemię. **6** Ale z ziemi wychodziła para, która nawilżała całą powierzchnię ziemi. **7** Wtedy PAN Bóg ukształtował

człowieka z prochu ziemi i tchnął w jego nozdrza z drzew [tego] ogrodu; 3 Ale o owocu drzewa, które tchnienie życia. I człowiek stał się żywą duszą. 8 jest pośrodku ogrodu, Bóg powiedział: Nie będziecie PAN Bóg zasadził też ogród w Edenie, na wschodzie, z niego jeść ani go dotykać, abyście nie umarli. 4 I i umieścił tam człowieka, którego ukształtował. 9 I wąż powiedział do kobiety: Na pewno nie umrzecie; wywiódł PAN Bóg z ziemi wszelkie drzewa mile dla 5 Ale Bóg wie, że tego dnia, gdy z niego zjescie, oka i których [woce] były dobre do jedzenia oraz otworzą się wasze oczy i będziecie jak bogowie drzewo życia pośrodku ogrodu i drzewo poznania znający dobro i зло. 6 A gdy kobieta spostrzegła, dobra i zła. 10 A z Edenu wypływała rzeka, aby że [owoc] drzewa [był] dobry do jedzenia i mili nawadniać ogród; i stamtąd dzieliła się na cztery dla oka, a drzewo godne pożądania dla [zdobycia] główne [rzeki]. 11 Nazwa pierwszej – Piszon; to ta, wiedzy, wzięła z niego owoc i zjadła; dała też swemu która okrąża całą ziemię Chawila, gdzie [znajduje się] mężowi, który był z nią; i on zjadł. 7 I otworzyły złoto. 12 A złoto tej ziemi [jest] wyborne. Tam też jest się im obojęgu oczy i poznali, że są nadzy. Spleśli bdellium i kamień onyksowy. 13 Nazwa drugiej rzeki – więc liście figowe i zrobili sobie przepaski. 8 [Wtedy] Gichon; ta okrąża całą ziemię Kusz. 14 Nazwa zaś usłyszał głos PANA Boga chodzącego po ogrodzie w trzeciej rzeki – Chiddekel; płynie ona na wschód ku powiewie dziennym. I Adam, i jego żona ukryli się Asyrii. A czwarta rzeka to Eufrat. 15 PAN Bóg wziął przed obliczem PANA Boga wśród drzew ogrodu. 9 więc człowieka i umieścił go w ogrodzie Eden, aby go I PAN Bóg zawała na Adama, i zapytał go: Gdzie uprawiał i strzegł. 16 I rozkazał PAN Bóg człowiekowi: jesteś? 10 On odpowiedział: Usłyszałem twój głos w Możesz jeść do woli z każdego drzewa ogrodu; 17 ogrodzie i złąklem się, gdyż jestem nagi, i ukryłem się. Ale z drzewa poznania dobra i zła jeść nie będziesz, 11 [Bóg] zapytał: Kto ci powiedział, że [jestes] nagi? bo tego dnia, kiedy zjesz z niego, na pewno umrziesz. Czy zjadłeś z drzewa, z którego zakazałem ci jeść? 12 18 PAN Bóg powiedział też: Niedobrze, by człowiek Adam odpowiedział: Kobieta, którą mi dałeś, [aby była] był sam; uczynię mu odpowiednią dla niego pomoc. ze mną, ona dała mi z tego drzewa i zjadłem. 13 PAN 19 I ukształtował PAN Bóg z ziemi wszelkie zwierzęta Bóg zapytał kobietę: Co zrobiłaś? I odpowiedziała polne i wszelkie ptactwo niebieskie, i przyprowadził kobietę: Wąż mnie zwrócił i zjadłam. 14 Wtedy PAN [je] do Adama, aby zobaczyć, jak je nazwie; a jak Bóg powiedział do węża: Ponieważ to uczyniłeś, Adam nazwał każdą istotę żywą, [taką] była jej nazwa. będziesz przeklęty wśród wszelkiego bydła i wśród 20 I Adam nadał nazwy wszelkiemu bydłu i ptactwu wszelkich zwierząt polnych. Na brzuchu będziesz niebieskiemu, i wszelkim zwierzętom polnym. Dla się czołać i proch będziesz jeść po wszystkie dni Adama jednak nie znalazła się pomoc odpowiednia swego życia. 15 I wprowadzę nieprzyjaźń między dla niego. 21 Wtedy PAN Bóg zesłał głęboki sen tobą a kobietą, między twoim potomstwem a jej na Adama; a gdy zasnął, wyjął jedno z jego żeber i potomstwem. Ono zrani ci głowę, a ty zranisz mu zapęlił ciałem miejsce po nim. 22 I z tego zebra, piętę. 16 A do kobiety powiedział: Wielce pomnożę które PAN Bóg wyjął z Adama, utworzył kobietę i twoje cierpienia i twoje poczęcia, w bólu będziesz przyprowadzić ją do Adama. 23 I Adam powiedział: To rodzić dzieci. Twoje pragnienie będzie ku twemu [teraz jest] kość z moich kości i ciało z mojego ciała; mężowi, a on będzie nad tobą panować. 17 Do Adama dlatego będzie nazwana kobietą, bo z mężczyzną zaś powiedział: Ponieważ usłuchałeś głosu swojej została wzięta. 24 Dlatego opuści mężczyznę swojego żony i zjadłeś z drzewa, o którym ci przykazałem, ojca i swoją matkę i połączysz się ze swoją żoną, i będą mówiąc: Nie będziesz z niego jadł – przeklęta [będzie] jednym ciałem. 25 I oboje, Adam i jego żona, byli ziemia z twoego powodu, w trudzie będziesz z niej nadzy, a nie wstydzili się.

3 A wąż był bardziej przebiegły niż wszystkie zwierzęta polne, które PAN Bóg uczynił. Powiedział on do kobiety: Czy Bóg rzeczywiście powiedział: Nie wolno wam jeść ze wszystkich drzew [tego] ogrodu? 2 I kobieta odpowiedziała wężowi: Możemy jeść owoce

będzie ci rodzić ciernie i oset i będziesz spożywać rośliny polne. 19 W pocie czoła będziesz spożywać chleb, aż wrócisz do ziemi, gdyż z niej zostałeś wzięty. Bo jesteś prochem i w proch się obrócisz. 20 I Adam nadał swojej żonie imię Ewa, bo ona była

matką wszystkich żyjących. 21 I PAN Bóg sporządził PANA i zamieszkał w ziemi Nod, na wschód od dla Adama i jego żony odzienie ze skóry i przyodziął Edenu. 17 I Kain obcował ze swoją żoną, a ona ich. 22 Wtedy PAN Bóg powiedział: Oto człowiek stał poczęła i urodziła Henocha. Zbudował też miasto się jak jeden z nas, znający dobro i зло. [Wygnajmy i nazwał je imieniem swego syna – Henoch. 18 go] więc, aby nie wyciągnął swej ręki i nie wziął z Henochowi urodził się Irad, a Irad spłodził Mechuaela, drzewa życia, by jeść i żyć na wieki. 23 PAN Bóg a Mechuael spłodził Matuszaela, a Matuszael spłodził wydalil go więc z ogrodu Eden, aby uprawiał ziemię, Lameka. 19 I Lamek pojął sobie dwie żony. Imię z której został wzięty. 24 [Tak] wygnał człowieka i jednej [było] Ada, a drugiej – Silla. 20 Ada urodziła postawił na wschód od ogrodu Eden cherubinów i Jabala, który był ojcem mieszkających w namiotach i plemiony miecz obracający się we wszystkie strony, pasterzy. 21 Jego brat [miał] na imię Jubal, a był on aby strzegły drogi [do] drzewa życia.

4 Potem Adam obcował ze swoją żoną Ewą, a ta poczęła i urodziła Kaina. I powiedziała: Otrzymałem mężczyznę od PANA. 2 I urodziła jeszcze jego brata Abla. Abel był pasterzem owiec, a Kain był rolnikiem. 3 Z biegiem czasu zdarzyło się, że Kain przyniósł PANU ofiarę z plonów ziemi. 4 Także Abel przyniósł z pierworodnych swej trzody i z ich tłuszczu. A PAN wejrzał na Abla i jego ofiarę. 5 Lecz na Kaina i jego ofiarę nie wejrzał. Kain rozgniewał się bardzo i spochmurniała jego twarz. 6 Wtedy PAN zapytał Kaina: Dlaczego się rozgniewałeś? Czemu spochmurniała twoja twarz? 7 Jeśli będziesz dobrze czynił, czy nie zostaniesz wywyższony? A jeśli nie będziesz dobrze czynił, grzech leży u drzwi; a do ciebie [będzie] jego pragnienie, a ty będziesz nad nim panować. 8 I Kain rozmawiał ze swoim bratem Ablem. A gdy byli na polu, Kain powstał przeciwko swemu bratu Abłowi i zabił go. 9 Wtedy PAN zapytał Kaina: Gdzie jest twój brat Abel? On odpowiedział: Nie wiem. Czy ja jestem stróżem mego brata? 10 [Bóg] zapytał: Cóż uczynileś? Głos krwi twoego brata woła do mnie z ziemi. 11 Teraz więc przeklęty będziesz na ziemi, która otworzyła swe usta, aby przyjąć krew twoego brata [przelana] przez swoją rękę. 12 Gdy będziesz uprawiał ziemię, nie da ci już swego plonu. Tułaczem i zbiegiem będziesz na ziemi. 13 Wtedy Kain powiedział do PANA: Zbyt ciężka jest moja kara, bym mógł ją znieść. 14 Oto wyganiasz mnie dziś z powierzchni ziemi, a przed twoją twarzą będę ukryty. Będę tułaczem i zbiegiem na ziemi, a stanie się [tak, że] ktokolwiek mnie spotka, zabije mnie. 15 PAN mu odpowiedział: Zaprawdę, ktokolwiek zabije Kaina, poniesie siedmiokrotną zemstę. I nałożył PAN na Kaina piętno, aby nie zabił go nikt, kto by go spotkał. 16 Wtedy odszedł Kain sprzed oblicza

*Wtedy Jezus powiedział: Ojcie, przebacz im, bo nie wiedzą, co czynią.
Potem podzieliли jego szaty i rzucali [o nie] losy.
Łukasza 23:34*

Jana

1 Na początku było Słowo, a Słowo było u Boga i Bogiem było Słowo. **2** Ono było na początku u Boga. **3** Wszystko przez nie się stało, a bez niego nic się nie stało, co się stało. **4** W nim było życie, a życie było światością ludzi. **5** A ta światłość świeci w ciemności, ale ciemność jej nie ogarnęła. **6** Był człowiek posłany od Boga, któremu na imię było Jan. **7** Przyszedł on na świadectwo, aby świadczyć o tej światłości, by wszyscy przez niego uwierzyli. **8** Nie był on tą światłością, ale [przyszedł], aby świadczyć o tej światłości. **9** [Ten] był tą prawdziwą światłością, która oświeca każdego człowieka przychodzącego na świat. **10** Był na świecie, a świat został przez niego stworzony, ale świat go nie poznal. **11** Do swej własności przyszedł, ale swoi go nie przyjęli. **12** Lecz wszystkim tym, którzy go przyjęli, dał moc, aby się stali synami Bożymi, [to jest] tym, którzy wierzą w jego imię; **13** Którzy są narodzeni nie z krwi ani z woli ciała, ani z woli mężczyzn, ale z Boga. **14** A to Słowo stało się ciałem i mieszkało wśród nas (i widzieliśmy jego chwałę, chwałę jako jednorodzonego od Ojca), pełne łaski i prawdy. **15** Jan świadczył o nim i wołał: To był ten, o którym mówiłem: Ten, który po mnie przychodzi, przyszedł mnie, bo wcześniej był niż ja. **16** A z jego pełni my wszyscy otrzymaliśmy i łaskę za łaskę. **17** Prawo bowiem zostało dane przez Mojżesza, [a] łaska i prawda przyszły przez Jezusa Chrystusa. **18** Boga nikt nigdy nie widział. Jednorodzony Syn, który jest w łonie Ojca, on [nam o nim] opowiedział. **19** A takie jest świadectwo Jana, gdy Żydzi posłali z Jerozolimy kapłanów i lewitów, aby go zapytali: Kim ty jesteś? **20** I wyróżnił, a nie zaprzeczył, ale wyróżnił: Ja nie jestem Chrystusem. **21** I pytali go: Kim więc jesteś? Jesteś Eliaszem? A [on] powiedział: Nie jestem. A [on]: Jesteś [tym] prorokiem? I odpowiedział: Nie [jestem]. **22** Wtedy go zapytali: Kim jesteś, abyśmy [mogli] dać odpowiedź tym, którzy nas posłali? Co mówisz sam o sobie? **23** Odpowiedział: Ja [jestem] głosem wołającego na pustyni: Prostujcie drogę Pana, jak powiedział prorok Izajasz. **24** A ci, którzy byli posłani, byli z faryzeuszy. **25** I zapytali go: Czemu więc chrzcisz, jeśli nie jesteś Chrystusem ani Eliaszem, ani tym prorokiem? **26** Odpowiedział im Jan: Ja chrzczę wodą, ale pośród was stoi ten, którego wy nie znacie. **27** To jest ten, który przyszedłszy po mnie, uprzedził mnie, któremu ja nie jestem godny rozwiązać rzemyka u jego obuwia.

28 Działo się to w Betabarze za Jordanem, gdzie Jan chrzcili. **29** A nazajutrz Jan zobaczył Jezusa przychodzącego do niego i powiedział: Oto Baranek Boży, który gładzi grzech świata. **30** To jest ten, o którym mówiłem, że idzie za mną człowiek, który mnie uprzedził, bo wcześniej był niż ja. **31** Ja go nie znałem, ale przyszedłem, chrzcząc wodą, po to, aby zostało objawiony Izraelowi. **32** I świadczył Jan: Widziałem Duchą zstępującego jak gołębicę z nieba i spoczął na nim. **33** A ja go nie znałem, ale ten, który mnie posłał, abym chrzcił wodą, powiedział do mnie: Na kogo ujrzyssz Duchą zstępującego i spoczywającego na nim, to jest ten, który chrzci Duchem Świętym. **34** Ja [to] widziałem i świadczyłem, że on jest Synem Bożym. **35** Nazajutrz znowu stał [tam] Jan i dwóch z jego uczniów. **36** A gdy zobaczył Jezusa przechodzącego, powiedział: Oto Baranek Boży. **37** I słyszeli ci dwaj uczniowie, jak mówił, i poszli za Jezusem. **38** A Jezus, odwróciwszy się i ujrzałszy, że idą za nim, zapytał ich: Czego szukacie? A oni mu odpowiedzieli: Rabbi – co się tłumaczy: Mistrzu – gdzie mieszkasz? **39** Powiedział im: Chodźcie i zobaczcie. Poszli więc i zobaczyli, gdzie mieszka. I zostali z nim tego dnia, bo było około godziny dziesiątej. **40** [A] Andrzej, brat Szymona Piotra, był jednym z tych dwóch, którzy [to] usłyszeli od Jana i poszli za nim. **41** On najpierw znalazł Szymona, swego brata, i powiedział do niego: Znaleźliśmy Mesjasza – co się tłumaczy: Chrystusa. **42** I przyprowadził go do Jezusa. A Jezus spojrzał na niego i powiedział: Ty jesteś Szymon, syn Jonasza. Ty będziesz nazwany Kefas – co się tłumaczy: Piotr. **43** A nazajutrz Jezus chciał pójść do Galilei. Znalazł Filipa i powiedział do niego: Pójdź za mną. **44** A Filip był z Betsaidy, z miasta Andrzeja i Piotra. **45** Filip znalazł Natanaela i powiedział do niego: Znaleźliśmy tego, o którym pisał Mojżesz w Prawie, a także prorocy – Jezusa z Nazaretu, syna Józefa. **46** I zapytał go Natanael: Czyż z Nazaretu może być coś dobrego? Filip mu odpowiedział: Chodź i zobacz! **47** Gdy więc Jezus zobaczył Natanaela zbliżającego się do niego, powiedział o nim: Otto prawdziwie Izraelita, w którym nie ma podstępu. **48** Natanael go zapytał: Skąd mnie znasz? Odpowiedział mu Jezus: Zanim

Filip cię zawałał, gdy byłeś pod drzewem figowym, **20** Wtedy Żydzi powiedzieli: Czterdzieści sześć lat widziałem cię. **49** Odpowiedział mu Natanael: Mistrzu, budowano tę świątynię, a ty ją w trzy dni wzniesiesz? ty jesteś Synem Bożym, ty jesteś królem Izraela. **50** **21** Ale on mówił o świątyni swego ciała. **22** Gdy więc Jezus mu odpowiedział: Czy wierzysz dlatego, że ci zmartwychwstał, jego uczniowie przypomnieli sobie, powiedziałem: Widziałem cię pod drzewem figowym? że im to powiedział, i uwierzyli Pismu i słowu, które Ujrzyłeś większe rzeczy niż te. **51** I powiedział do wypowiedział Jezus. **23** A gdy był w Jerozolimie niego: Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Odtąd podczas Paschy w Święto, wielu uwierzyło w jego ujrzyście niebo otwarte i aniołów Boga wstępujących i imię, widząc cuda, które czyni. **24** Ale Jezus nie zstępujących na Syna Człowieczego.

2 A trzeciego dnia odbywało się wesele w Kanie Galilejskiej i była tam matka Jezusa. **2** Zaproszono

na to wesele także Jezusa i jego uczniów. **3** A gdy zabrakło wina, matka Jezusa powiedziała do niego: Nie mają wina. **4** Jezus jej odpowiedział: Co ja mam z tobą, kobieto? Jeszcze nie nadeszła moja godzina. **5** Jego matka powiedziała do sług: Zróbcie wszystko, co wasm powie. **6** A było tam sześć stągwi kamiennych, postawionych według żydowskiego [zwyczaju] oczyszczenia, mieszczących każda dwa albo trzy wiadra. **7** Jezus im powiedział: Napełnijcie te stągwie wodą. I napełnili je aż po brzegi. **8** Wtedy powiedział do nich: Zaczerpnijcie teraz i zanieście przełożonemu wesela. I zanieśli. **9** A gdy przełożony wesela skosztował wody, która stała się winem (a nie wiedział, skąd pochodziło, lecz słudzy, którzy zaczepnęli wody, wiedzieli), zawałał oblubieńca. **10** I powiedział do niego: Każdy człowiek najpierw podaje dobre wino, a gdy sobie podpija, wtedy gorsze. [A] ty dobre wino zachowałeś aż do tej pory. **11** Taki początek cudów uczynił Jezus w Kanie Galilejskiej i objawił swoją chwałę, i uwierzyli w niego jego uczniowie. **12** Potem on, jego matka, jego bracia i jego uczniowie poszli do Kafarnaum i mieszkali tam kilka dni. **13** A ponieważ zbliżała się Pascha żydowska, Jezus poszedł do Jerozolimy. **14** I zastał w świątyni sprzedających woły, owce i gołębie oraz tych, którzy siedzili i wymieniali pieniądze. **15** A zrobiwszy bicz z powrozków, wypędził wszystkich ze świątyni, także owce i woły, rozsypał pieniądze wymieniających i poprzewracał stoly. **16** A do sprzedających gołębie powiedział: Wynieście to stąd, a nie róbcie z domu mego Ojca domu kupieckiego. **17** I przypomnieli sobie jego uczniowie, że jest napisane: Gorliwość owój dom zżarła mnie. **18** Wtedy Żydzi zapytali: Jaki nam znak pokażesz, skoro to czynisz? **19** Odpowiedział im Jezus: Zburzcie tę świątynię, a w trzy dni ją wzniosę.

powierzał im samego siebie, bo on znał wszystkich; **25** I nie potrzebował, aby [mu] ktoś dawał świadectwo o człowieku. On bowiem wiedział, co było w człowieku.

3 A był pewien człowiek z faryzeuszami, imieniem Nikodemem, dostojeńnik żydowski. **2** Przyszedł on do Jezusa w nocy i powiedział: Mistrzu, wiemy, że przyszedłeś od Boga jako nauczyciel. Nikt bowiem nie mógłby czynić tych cudów, które ty czynisz, gdyby Bóg z nim nie był. **3** Odpowiedział mu Jezus: Zaprawdę, zaprawdę powiadam ci: Jeśli się ktoś nie narodzi na nowo, nie może ujrzeć królestwa Bożego. **4** Nikodem zapytał go: Jakże może się człowiek narodzić, będąc stary? Czy może powtórnie wejść do łona swojej matki i narodzić się? **5** Jezus odpowiedział: Zaprawdę, zaprawdę powiadam ci: Jeśli się ktoś nie narodzi z wody i z Ducha, nie może wejść do królestwa Bożego. **6** Co się narodziło z ciała, jest ciałem, a co się narodziło z Ducha, jest duchem. **7** Nie dziw się, że ci powiedziałem: Musicie się na nowo narodzić. **8** Wiatr wieje, gdzie chce, i słyszysz jego głos, ale nie wiesz, skąd przychodzi i dokąd zmierza. Tak jest z każdym, kto się narodził z Ducha. **9** Nikodem go zapytał: Jakże się to może stać? **10** Odpowiedział mu Jezus: Ty jesteś nauczycielem w Izraelu, a tego nie wiesz? **11** Zaprawdę, zaprawdę powiadam ci, że co wiemy, [to] mówimy, a co widzieliśmy, [o tym] świadczymy, ale nie przyjmujecie naszego świadectwa. **12** Jeśli nie wierzycie, [gdys] was mówię o ziemskich sprawach, jakże uwierzycie, jeśli będę was mówić o niebieskich? **13** A nikt nie wstąpił do nieba, tylko ten, który zstąpił z nieba, Syn Człowieczy, który jest w niebie. **14** A jak Mojżesz wywyższył węża na pustyni, tak musi być wywyższony Syn Człowieczy; **15** Aby każdy, kto w niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne. **(aiōnios g166)** **16** Tak bowiem Bóg umiłował świat, że dał swego jednorodzonego Syna, aby każdy, kto w niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne. **(aiōnios g166)** **17** Bo Bóg nie posłał swego Syna na świat, aby

potępił świat, lecz aby świat był przez niego zbawiony. które Jakub dał swemu synowi Józefowi. 6 A była 18 Kto wierzy w niego, nie będzie potępiony, ale tam studnia Jakuba. Jezus więc, zmęczony droga, kto nie wierzy, już jest potępiony, bo nie uwierzył w usiadł sobie na studni. A było około godziny szóstej. imię jednorodzonego Syna Bożego. 19 A potępienie 7 [!] przyszła kobieta z Samarii, aby zaczerpnąć wody. polega na tym, że światłość przyszła na świat, lecz Jezus powiedział do niej: Daj mi pić. 8 Jego uczniowie ludzie umiłowali ciemność bardziej niż światłość, bo bowiem poszli do miasta, aby nakupić żywności. 9 ich uczynki były złe. 20 Każdy bowiem, kto źle czyni, Wtedy Samarytanka powiedziała do niego: Jakże nienawidzi światłości i nie idzie do światłości, aby ty, będąc Żydem, prosisz mnie, Samarytanę, o coś jego uczynki nie były zganione. 21 Lecz kto czyni do picia? Gdyż Żydzi nie obcują z Samarytanami. prawdę, przychodzi do światłości, aby jego uczynki 10 Jezus jej odpowiedział: Gdybyś знаła ten dar były jawne, że w Bogu są dokonane. 22 Potem Jezus Boży i [wiedziała], kim jest ten, który ci mówi: Daj przeszedł wraz ze swymi uczniami do Judei i tam mi pić, ty prosiłabyś go, a dałby ci wody żywej. 11 I przemieszkiwał z nimi, i chrzcili. 23 Także Jan chrzcili powiedziała do niego kobietą: Panie, nie masz czym w Ainon, blisko Salim, bo było tam wiele wody. A nacerpać, a studnia jest głęboka. Skąd więc masz tę [ludzie] przychodzili i chrzcieli się. 24 Jan bowiem wodę żywą? 12 Czy ty jesteś większy niż nasz ojciec jeszcze nie był wtrącony do więzienia. 25 Wtedy Jakub, który nam dał tę studnię i sam z niej pił, a wszczęła się dyskusja między uczniami Jana i Żydami także jego synowie i jego dobytek? 13 Odpowiedział o oczyszczaniu. 26 I przyszli do Jana, i powiedzieli jej Jezus: Każdy, kto pije tę wodę, znowu będzie mu: Mistrzu, ten, który był z tobą za Jordanem, o pragnął. 14 Lecz kto by pił wodę, którą ja mu dam, którym ty daleś świadectwo, oto on chrzcici, a wszyscy nigdy nie będzie pragnął, ale woda, którą ja mu dam, idą do niego. 27 Odpowiedział Jan: Człowiek nie może stanie się w nim źródłem wody wytryskującą ku otrzymać niczego, jeśli mu nie będzie dane z nieba. życiu wiecznemu. (aiōn g165, aiōnios g166) 15 Kobieta 28 Wy sami jesteście mi świadkami, że powiedziałem: powiedziała do niego: Panie, daj mi tej wody, abym Ja nie jestem Chrystusem, ale jestem posłany przed nie pragnęła i nie przychodziła tu czerpać. 16 Jezus nim. 29 Kto ma oblubienicę, ten jest oblubieńcem, a jej powiedział: Idź, zwołaj swego męża i przyjdź tu. przyjaciel oblubieńca, który stoi i słucha go, raduje 17 Odpowiedziała kobieta: Nie mam męża. Jezus jej się niezmiernie z powodu głosu oblubieńca. Dlatego powiedział: Dobrze powiedziała: Nie mam męża. 18 ta moja radość stała się pełna. 30 On musi wzrastać, Miała bowiem pięciu mężów, a [ten], którego masz a ja stawać się mniejszym. 31 Kto przeszedł z góry, teraz, nie jest twoim mężem. Prawdę powiedziała. jest nad wszystkimi. Kto jest z ziemi, jest ziemski i 19 Kobieta mu powiedziała: Panie, widzę, że jesteś mówią ziemskie rzeczy. Ten, który przeszedł z nieba, prorokiem. 20 Nasi ojcowie na tej górze czcili [Boga], jest nad wszystkimi. 32 A świadczy o tym, co widział i a wy mówicie, że w Jerozolimie jest miejsce, gdzie słyszał, ale nikt nie przyjmuje jego świadectwa. 33 należy [go] czcić. 21 Jezus powiedział do niej: Kobieto, Kto przyjmuje jego świadectwo, ten zapieczętował, wierz mi, że nadchodzi godzina, gdy ani na tej górze, że Bóg jest prawdziwy. 34 Ten bowiem, którego Bóg ani w Jerozolimie nie będziecie czcić Ojca. 22 Wy posłał, mówi słowa Boże, bo Bóg daje [mu] Ducha czcicie to, czego nie znacie, a my czcimy to, co bez miary. 35 Ojciec miłuje Syna i wszystko dał w znamy, ponieważ zbawienie pochodzi od Żydów. 23 jego ręce. 36 Kto wierzy w Syna, ma życie wieczne, Ale nadchodzi godzina, i teraz jest, gdy prawdziwi ale kto nie wierzy Synowi, nie ujrzy życia, lecz gniew czciciele będą czcić Ojca w duchu i w prawdzie. Bo i Boży zostaje na nim. (aiōnios g166)

4 A gdy Pan poznał, że faryzeusze usłyszeli, iż Jezus więcej [ludzi] czynił uczniami i chrzcili niż Jan; 2 (Chociaż sam Jezus nie chrzcili, lecz jego uczniowie); 3 Opuścił Judeę i odszedł znowu do Galilei. 4 A musiał iść przez Samarię. 5 I przeszedł do miasta w Samarii, zwanego Sychar, blisko pola,

z kobietą. Nikt jednak nie powiedział: O co się pytasz? albo: Dlaczego z nią rozmawiasz? 28 I zostawiła kobieta swoje wiadro, poszła do miasta i powiedziała mi powiedział wszystko, co zrobiłam. Czy to nie jest Chrystus? 29 Wyszli więc z miasta i przyszli do niego. 30 A tymczasem uczniowie prosili go: Mistrzu, i on im powiedział: Ja mam pokarm do jedzenia, o którym wy nie wiecie. 31 A on im powiedział: Ja mam pokarm do jedzenia, który Jezus uczynił, przyszedłszy z Judei do Galilei. między sobą: Czy ktoś przyniósł mu jedzenie? 32 Jezus im powiedział: Moim pokarmem jest wypełniać wolę [tego], który mnie posłał, i dokonać jego dzieła. 33 Czyż nie mówicie, że jeszcze cztery miesiące, a przyjdzie żniwo? Oto mówię wam: Podnieście wasze oczy i przypatrzcie się polom, że już są białe, [gotowe] do żniwa. 34 A kto żnie, otrzymuje zapłatę i zbiera owoc na życie wieczne, aby i ten, kto sieje, i ten, kto żnie, razem się radowali. (aiōnios g166) 35 W tym właśnie prawdziwe jest przysłowie: Kto inny sieje, a kto inny żniwe. 36 Ja was posłałem żnić, nad czym nie pracowaliście. Inni pracowali, a wy weszliście w ich pracę. 37 Wtedy wielu Samarytan z tego miasta uwierzyło w niego z powodu opowiadania tej kobiety, która świadczyła: Powiedział mi wszystko, co zrobiłam. 38 Gdy więc Samarytanie przyszli do niego, prosili go, aby u nich został. I został tam przez dwa dni. 39 I o wiele więcej ich uwierzyło z powodu jego słowa. 40 A [tej] kobiecie mówili: Wierzymy już nie z powodu twojego opowiadania. Sami bowiem słyszeliśmy i wiemy, że to jest prawdziwie Zbawiciel świata, Chrystus. 41 A po dwóch dniach odszedł stamtąd i poszedł do Galilei. 42 Sam Jezus bowiem dał świadectwo, że prorok nie doznaje czci w swojej ojczyźnie. 43 A gdy przyszedł do Galilei, Galilejczycy przyjęli go, widząc wszystko, co uczynił w Jerozolimie w święto. Oni bowiem też przyszli na święto. 44 Wtedy Jezus znowu przyszedł do Kany Galilejskiej, gdzie przemienił wodę w wino. A był w Kafarnaum pewien [dworzanin] królewski, którego syn chorował. 45 Ten, usłyszałszy, że Jezus przyszedł z Judei do Galilei, udał się do niego i prosił go, aby przyszedł i uzdrowił jego syna, gdyż był umierający. 46 I powiedział do niego Jezus: Jeśli nie ujrzycie znaków i cudów, nie uwierzycie. 47 [Dworzanin] królewski powiedział do niego: Panie, przyjdź, zanim umrze moje dziecko. 48 Jezus mu powiedział: Idź, twój syn żyje. I uwierzył ten człowiek słówu, które powiedział mu Jezus, i poszedł. 49 A gdy już szedł, jego słudzy wyszli mu naprzeciw i oznajmili: Twoje dziecko żyje. 50 Wtedy zapytał ich o godzinę, w której poczuło się lepiej. I odpowiedzieli mu: Wczoraj o godzinie siódmej opuściła go gorączka. 51 A gdy już szedł, jego słudzy wyszli mu naprzeciw i oznajmili: Twoje dziecko żyje. 52 Wtedy zapytał ich o godzinę, w której poczuło się lepiej. I odpowiedzieli mu: Wczoraj o godzinie siódmej opuściła go gorączka. 53 Wówczas ojciec poznał, że to [była] ta godzina, w której Jezus powiedział do niego: Twój syn żyje. I uwierzył on sam i cały jego dom. 54 To był drugi cud, który Jezus uczynił, przyszedłszy z Judei do Galilei.

5 Potem było święto żydowskie i Jezus udał się do Jerozolimy. 2 A jest w Jerozolimie przy Owcej [Bramie] sadzawka, zwana po hebrajsku Betesda, mająca pięć ganków. 3 Leżało w nich mnóstwo niedołędnych, ślepych, chromych i wychudłych, którzy czekali na poruszenie wody. 4 Anioł bowiem co pewien czas zstępował do sadzawki i poruszał wodę. A kto pierwszy wszedł po poruszeniu wody, stawał się zdrowym, jakkolwiek choroba był dotknięty. 5 A był tam pewien człowiek, który przez trzydzieści osiem lat był złożony chorobą. 6 Gdy Jezus zobaczył go leżącego i poznał, że już długi czas choruje, zapytał: Chcesz być zdrowy? 7 Chory mu odpowiedział: Panie, nie mam człowieka, który wniósłby mnie do sadzawki, gdy woda zostaje poruszona. Lecz gdy ja idę, inny wchodzi przede mną. 8 Jezus mu powiedział: Wstań, weź swoje posłanie i chodź. 9 I natychmiast człowiek ten odzyskał zdrowie, wziął swoje posłanie i chodził. A tego dnia był szabat. 10 Wtedy Żydzi powiedzieli do uzdrawionego: Jest szabat, nie wolno ci nosić posłania. 11 Odpowiedział im: Ten, który mnie uzdrowił, powiedział do mnie: Weź swoje posłanie i chodź. 12 I pytali go: Który człowiek ci powiedział: Weź swoje posłanie i chodź? 13 A uzdrawiony nie wiedział, kto to był, bo Jezus odszedł, ponieważ mnóstwo ludzi było na tym miejscu. 14 Potem Jezus znalazł go w świątyni i powiedział do niego: Oto wyzdrowiałeś. Nie grzesz więcej, aby nie przydarzyło ci się coś gorszego. 15 Wtedy człowiek ten odszedł i powiedział Żydom, że to Jezus go uzdrowił. 16 I dlatego Żydzi prześladowali Jezusa i szukali [sposobności], aby go zabić, bo uczynił to w szabat. 17 A Jezus im odpowiedział: Mój Ojciec działa aż dotąd i ja działam. 18 Dlatego Żydzi tym bardziej usiłowali go zabić, bo nie tylko łamał szabat, ale mówił, że Bóg jest jego Ojcem, czyniąc się równym Bogu. 19 Wtedy Jezus im odpowiedział: Zaprawdę, zaprawdę powiadam

wam: Syn nie może nic czynić sam od siebie, tylko ludzi. **42** Ale poznałem was, że nie macie w sobie to, co widzi, że czyni Ojciec. Co bowiem on czyni, miłości Boga. **43** Przyszedłem w imieniu mego Ojca, to i Syn czyni tak samo. **20** Bo Ojciec miluje Syna i a nie przyjmujecie mnie. Jeśli ktoś inny przyjdzie ukazuje mu wszystko, co sam czyni. I pokażę mu większe dzieła niż te, abyście się dziwili. **21** Jak możecie wierzyć, skoro przyjmujecie chwałę jedni od bowiem Ojciec wskrzesza umarłych i ożywia, tak i Syn ożywia tych, których chce. **22** Bo Ojciec nikogo nie sądzi, lecz cały sąd dał Synowi; **23** Aby wszyscy czcili Syna, jak czczą Ojca. Kto nie czci Syna, nie czci i Ojca, który go послał. **24** Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Kto słucha mego słowa i wierzy temu, który mnie послał, ma życie wieczne i nie będzie potępiony, ale przeszedł ze śmierci do życia.

(aiōnios g166) **25** Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Nadchodzi godzina, i teraz jest, gdy umarli usłyszą głos Syna Bożego, a ci, którzy usłyszą, będą żyć. **26** Jak bowiem Ojciec ma życie sam w sobie, tak dał i Synowi, aby miał życie w samym sobie. **27** I dał mu władzę wykonywania sądu, bo jest Synem Człowieczym. **28** Nie dziwcie się temu, bo nadchodzi godzina, w której wszyscy, którzy są w grobach, usłyszą jego głos; **29** I ci, którzy dobrze czynili, wyjdą na zmartwychwstanie [do] życia, ale ci, którzy złe czynili, na zmartwychwstanie [na] potępienie. **30** Ja sam od siebie nie mogę nic czynić. Jak słyszę, tak sądę, a mój sąd jest sprawiedliwy, bo nie szukam swojej woli, ale woli tego, który mnie послał, Ojca. **31** Jeśli ja świadczę sam o sobie, moje świadectwo nie jest prawdziwe. **32** Jest ktoś inny, kto świadczy o mnie, i wiem, że świadectwo, które daje o mnie, jest prawdziwe. **33** Wy posłaliście do Jana, a on dał świadectwo prawdziwe. **34** Lecz ja nie przyjmuję świadectwa od człowieka, ale to mówię, abyście byli zbawieni. **35** On był płonącą i świecącą lampą, a wy chcieliście do czasu radować się w jego światłości. **36** Ale ja mam świadectwo większe niż Jana. Działa bowiem, które Ojciec dał mi do wykonania, te właśnie dzieła, które czynię, świadczą o mnie, że Ojciec mnie послał. **37** A Ojciec, który mnie послał, on świadczył o mnie. Nigdy nie słyszeliście jego głosu ani nie widzieliście jego postaci. **38** I nie macie jego słowa trwającego w was, bo temu, którego on послał, nie wierzycie. **39** Badajcie Pisma; sądzicie bowiem, że w nich macie życie wieczne, a one dają świadectwo o mnie. (aiōnios g166) **40** A jednak nie chcecie przyjść do mnie, aby mieć życie. **41** Nie przyjmuję chwały od

drugich, a nie szukacie chwały, która [jest] od samego Boga? **45** Nie sądźcie, że ja was będę oskarżał przed Ojcem. Jest ktoś, kto was oskarża, Mojżesz, w którym wy pokładaście nadzieję. **46** Bo gdybyście wierzyli Mojżeszowi, wierzylibyście i mnie, gdyż on pisał o mnie. **47** Jeśli jednak nie wierzycie jego pismom, jakże uwierzycie moim słowom?

6 Potem Jezus odszedł za Morze Galilejskie, [czyli] Tyberiadzkie. **2** A szedł za nim wielki tłum, bo widzieli cuda, które czynił na chorych. **3** I wszedł Jezus na górę, i usiadł tam ze swoimi uczniami. **4** A zbliżała się Pascha, święto żydowskie. **5** Wtedy Jezus, podniósłszy oczy i ujrzałszy, że mnóstwo ludzi idzie do niego, zapytał Filipa: Gdzie kupimy chleba, aby oni [mogli] jeść? **6** Ale mówił [to], wystawiając go na próbę. Wiedział bowiem, co miał czynić. **7** Filip mu odpowiedział: Za dwieście groszy nie wystarczy dla nich chleba, choćby każdy z nich wziął [tylko] trochę. **8** Jeden z jego uczniów, Andrzej, brat Szymona Piotra, powiedział do niego: **9** Jest tu jeden chłopiec, który ma pięć chlebów jęczmiennych i dwie rybki. Ale cóż to jest na tak wielu? **10** Wtedy Jezus powiedział: Każcie ludziom usiąść. A było dużo trawy na tym miejscu. Usiedli więc mężczyźni w liczbie około pięciu tysięcy. **11** Wówczas Jezus wziął te chleby i podziękował, rozdał uczniom, a uczniowie siedzącym. Podobnie i z tych rybek, ile tylko chcieli. **12** A gdy się nasycili, powiedział do swoich uczniów: Zbierzcie kawałki, które zostały, żeby nic nie przepadło. **13** Zebrali więc i napełnili dwanaście koszy kawałkami, które zostały z tych pięciu chlebów jęczmiennych po tych, którzy jedli. **14** A ci ludzie, ujrzałszy cud, który uczynił Jezus, mówili: To jest prawdziwie ten prorok, który miał przyjść na świat. **15** Wtedy Jezus, poznawszy, że mieli przyjść i porwać go, aby go obwołać królem, odszedł znowu sam jeden na górę. **16** A gdy był wieczór, jego uczniowie zeszli nad morze; **17** Wsiedli do łodzi i płynęli na drugi brzeg, do Kafarnaum. Było już ciemno, a Jezus jeszcze do nich nie przybył. **18** A kiedy powstał wielki wiatr, morze zaczęło się burzyć. **19** Gdy odpłynęli na około dwadzieścia pięć

lub trzydzieści stadów, ujrzał Jezusa chodzącego po morzu i zbliżającego się do łodzi i złekli się. 20 A on powiedział do nich: [To] ja jestem, nie bójcie się. 21 Wtedy szemrali Wzięli go więc chętnie do łodzi i natychmiast łódź zatrzymała się, a Jezus wchodził na nią. 22 Nazajutrz zstąpił z łodzi i doznał od Jezusa mówionego: Czyż to nie jest Jezus, syn Józefa, którego ojca i matkę znamy? Jakże więc że tam nie było innej łodzi, tylko ta jedna, do której on może mówić: Zstąpiłem z nieba? 43 Wtedy Jezus wsiedli jego uczniowie, i że Jezus nie wsiadł do łodzi im odpowiedział: Nie szemrajcie między sobą. 44 Nikt ze swoimi uczniami, ale jego uczniowie odpłynęli nie może przyjść do mnie, jeśli go nie pociągnie [mój] sami. 23 (Przypłyły też inne łodzie z Tyberiadą w Ojciec, który mnie posłał. A ja go wskrzeszę w dniu pobliskiego tego miejsca, gdzie jedli chleb, gdy Pan złożył ostateczny.) 45 Napisane jest u Proroków: I wszyscy dziękczynienie.) 24 Gdy więc ludzie zobaczyli, że będą wyuczeni przez Boga. Każdy więc, kto słyszał od tam nie było Jezusa ani jego uczniów, wsiedli i oni Ojca i nauczył się, przychodzi do mnie. 46 Nie jakby do łodzi i przeprowadili się do Kafarnaum, szukając kogoś widzialnego, oprócz tego, który jest od Boga; Jezusa. 25 Kiedy znaleźli go po drugiej stronie morza, ten widział Ojca. 47 Zaprawdę, zaprawdę powiadam zapytali: Mistrzu, kiedy tu przybyłeś? 26 Jezus im wam: Kto wierzy we mnie, ma życie wieczne. (aiōnios odpowiedział: Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: g166) 48 Ja jestem tym chlebem życia. 49 Wasi ojcowie Szukacie mnie nie dlatego, że widzieliście cuda, jedli mannę na pustyni, a pomierali. 50 To jest ten ale dlatego, że jedliście chleb i nasyciliście się. 27 chleb, który zstępował z nieba, aby ten, kto go je, nie Zabiegajcie nie o pokarm, który ginie, ale o pokarm, który trwa ku życiu wiecznemu, który wam da Syn umarł. 51 Ja jestem chlebem żywym, który zstąpił z nieba. Jeśli ktoś będzie jadł z tego chleba, będzie Człowieczy. Jego bowiem zapieczętował Bóg Ojciec. żył na wieki. A chleb, który ja dam, to moje ciało, (aiōnios g166) 28 Wtedy zapytali go: Cóż mamy robić, abyśmy wykonywali dzieła Boga? 29 Odpowiedział im Jezus: To jest dzieło Boga, abyście wierzyli w [tego], którego on posłał. 30 Powiedzieli mu więc: Jaki znak czynisz, abyśmy widzieli i wierzyli tobie? Cóż nie będziecie jeść ciała Syna Człowieczego i pić jego czynisz? 31 Nasi ojcowie jedli mannę na pustyni, jak krwi, nie będziecie mieć życia w sobie. 54 Kto jest napisane: Chleb z nieba dał im do jedzenia. 32 moje ciało i pije moją krew, ma życie wieczne, a Wtedy Jezus im odpowiedział: Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Nie Mojżesz dał wam chleb z nieba, 55 Moje ciało bowiem prawdziwie jest pokarmem, ale mój Ojciec daje wam prawdziwy chleb z nieba. a moja krew prawdziwie jest napojem. 56 Kto je 33 Chlebem Boga bowiem jest ten, który zstępował z nieba i daje światu życie. 34 Wtedy powiedzieli do mnie. 57 Jak mnie posłał żyjący Ojciec i ja żyję niego: Panie, dawaj nam zawsze tego chleba. 35 I przez Ojca, [tak] kto mnie spożywa, będzie żył przeze odpowiedział im Jezus: Ja jestem chlebem życia. Kto mnie. 58 To jest ten chleb, który zstąpił z nieba. Nie przychodzi do mnie, nie będzie głodny, a kto wierzy jak wasi ojcowie jedli mannę, a pomierali. Kto je ten we mnie, nigdy nie będzie odczuwał pragnienia. 36 chleb, będzie żył na wieki. (aiōn g165) 59 To mówił Ale wam powiedziałem: Chociaż widzieliście mnie, nie w synagodze, nauczając w Kafarnaum. 60 Wielu wierzyście. 37 Wszystko, co mi daje Ojciec, przyjdzie więc z jego uczniów, słysząc to, mówią: Twarda to do mnie, a tego, który przyjdzie do mnie, nie wyrzucę jest mowa, który jej może słuchać? 61 Ale Jezus precz. 38 Zstąpiłem bowiem z nieba nie [po to], żeby świadomy tego, że jego uczniowie o tym szemrali, czynić swoją wolę, ale wolę tego, który mnie posłał. powiedział do nich: To was obraża? 62 Cóż [dopiero], 39 A to jest wola Ojca, który mnie posłał, abym nie gdybyście ujrzaли Syna Człowieczego wstępującego stracił nic z tego wszystkiego, co mi dał, ale abym to tam, gdzie był przedtem? 63 Duch jest tym, który wskrzesił [w] dniu ostatecznym. 40 I to jest wola tego, ożywia, ciało nic nie pomaga. Słowa, które ja wam

mówię, są duchem i są życiem. **64** Lecz są wśród was tacy, którzy nie wierzą. Jezus wiedział bowiem od początku, którzy nie wierzyli i kto miał go zdradzić. **65** I mówił: Dlatego wam powiedziałem, że nikt nie może przyjść do mnie, jeśli mu to nie jest dane od mojego Ojca. **66** Od tego czasu wielu jego uczniów zwróciło się i więcej z nim nie chodziło. **67** Wtedy Jezus powiedział do dwunastu: Czy i wy chcecie odejść? **68** I odpowiedział mu Szymon Piotr: Panie, do kogo pójdziesz? [Ty] masz słowa życia wiecznego. **g166** **69** A my uwierzyliśmy i poznaliśmy, że ty jesteś Chrystusem, Synem Boga żywego. **70** Jezus im odpowiedział: Czy ja nie wybrałem was dwunastu? A jeden z was jest diabłem. **71** A to mówił o Judaszu Iskariocie, [synu] Szymona, bo on miał go zdradzić, będąc jednym z dwunastu.

prawdziwy i nie ma w nim niesprawiedliwości. **19** Czy Mojżesz nie dał wam prawa? A żaden z was nie przestrzega prawa. Dlaczego chcecie mnie zabić? **20** Odpowiedzieli ludzie: Masz demona. Kto chce cię zabić? **21** Jezus im odpowiedział: Jeden uczynek spełniłem, a wszyscy się temu dziwicie. **22** Przecież Mojżesz dał wam obrzezanie (nie jakoby było od Mojżesza, ale od ojców), a w szabat obrzezujecie człowieka. **23** Jeśli człowiek przyjmuje obrzezanie w szabat, aby nie było złamane Prawo Mojżesza, to [dlaczego] gniewacie się na mnie, że w szabat całkowicie uzdrowiłem człowieka? **24** Nie sądźcie po pozorach, ale sądźcie sprawiedliwym sądem. **25** Wtedy niektórzy z mieszkańców Jerozolimy mówili: Czy to nie jest ten, którego chcą zabić? **26** A to jawnie przemawia i nic mu nie mówią. Czy przełożeni rzeczywiście poznali, że to jest prawdziwie Chrystus?

7 A potem Jezus chodził po Galilei. Nie chciał bowiem przebywać w Judei, bo Żydzi szukali [sposobności], aby go zabić. **2** I zbliżało się żydowskie święto Namiotów. **3** Wtedy jego bracia powiedzieli do niego: Odejdź stąd i idź do Judei, żeby twoi uczniowie widzieli dzieła, których dokonujesz. **4** Nikt bowiem nie czyni nic w ukryciu, jeśli chce być znany. Dlatego ty, jeśli takie rzeczy czynisz, objawi się światu. **5** Bo nawet jego bracia nie wierzyli w niego. **6** I powiedział do nich Jezus: Mój czas jeszcze nie nadszedł, ale wasz czas zawsze jest w pogotowiu. **7** Świat nie może was nienawidzić, ale mnie nienawidzi, bo ja świadcę o nim, że jego uczynki są złe. **8** Wy idźcie na święto, ja jeszcze nie pójdę na to święto, bo mój czas jeszcze się nie wypełnił. **9** Powiedziawszy im to, pozostał w Galilei. **10** A gdy jego bracia poszli, wtedy i on poszedł na święto, nie jawnie, ale jakby potajemnie. **11** A Żydzi szukali go podczas święta i mówili: Gdzie on jest? **12** I wiele szemrało się o nim wśród ludzi, bo jedni mówili: Jest dobry. A inni mówili: Przeciwnie, zwodzi ludzi. **13** Nikt jednak nie mówił o nim jawnie z obawy przed Żydami. **14** A gdy już minęła połowa święta, Jezus wszedł do świątyni i nauczał. **15** I dziwili się Żydzi, mówiąc: Skąd on zna Pismo, skoro się nie uczył? **16** Odpowiedział im Jezus: Moja nauka nie jest moja, ale tego, który mnie posłał. **17** Jeśli ktoś chce wypełniać jego wolę, ten będzie umiał rozoznać, czy ta nauka jest od Boga, czy ja mówię sam od siebie. **18** Kto mówi z samego siebie, szuka własnej chwały. Kto zaś szuka chwały tego, który go posłał, ten jest

przyciągać ludzi. **19** Czy Mojżesz nie dał wam prawa? A żaden z was nie przestrzega prawa. Dlaczego chcecie mnie zabić? **20** Odpowiedzieli ludzie: Masz demona. Kto chce cię zabić? **21** Jezus im odpowiedział: Jeden uczynek spełniłem, a wszyscy się temu dziwicie. **22** Przecież Mojżesz dał wam obrzezanie (nie jakoby było od Mojżesza, ale od ojców), a w szabat obrzezujecie człowieka. **23** Jeśli człowiek przyjmuje obrzezanie w szabat, aby nie było złamane Prawo Mojżesza, to [dlaczego] gniewacie się na mnie, że w szabat całkowicie uzdrowiłem człowieka? **24** Nie sądźcie po pozorach, ale sądźcie sprawiedliwym sądem. **25** Wtedy niektórzy z mieszkańców Jerozolimy mówili: Czy to nie jest ten, którego chcą zabić? **26** A to jawnie przemawia i nic mu nie mówią. Czy przełożeni rzeczywiście poznali, że to jest prawdziwie Chrystus?

27 Ale wiemy, skąd on pochodzi, lecz gdy Chrystus przyjdzie, nikt nie będzie wiedział, skąd jest. **28** Wtedy Jezus, nauczając w świątyni, wołał: I znacie mnie, i wiecie, skąd jestem. A ja nie przyszedłem sam od siebie, ale prawdziwy jest ten, który mnie posłał, którego wy nie znacie. **29** Lecz ja go znam, bo od niego jestem i on mnie posłał. **30** I usiłowali go schwytać, ale nikt nie podniósł na niego ręki, bo jeszcze nie nadeszła jego godzina. **31** A wielu z ludu uwierzyło w niego i mówili: Gdy Chrystus przyjdzie, czyż uczyni więcej cudów, niż on uczynił?

32 Faryzeusze słyszeli, że tak ludzie o nim szemrali. I faryzeusze i naczelni kapłani posłali sługi, aby go schwytać. **33** Wtedy Jezus powiedział im: Jeszcze krótki czas jestem z wami, potem odejdę do tego, który mnie posłał. **34** Będziecie mnie szukać, ale nie znajdziecie, a gdzie ja będę, wy przyjść nie możecie. **35** Wówczas Żydzi mówili między sobą: Dokąd on pójdziesz, że go nie znajdziesz? Czy pójdziesz do rozproszonych [wśród] pogan i będzie nauczał pogan?

36 Cóż to za słowo, które wypowiedział: Będziecie mnie szukać, ale nie znajdziecie, a gdzie ja będę, wy przyjść nie możecie? **37** A w ostatnim, wielkim dniu tego święta, Jezus stanął i wołał: Jeśli ktoś pragnie, niech przyjdzie do mnie i piję. **38** Kto wierzy we mnie, jak mówi Pismo, rzeki wody żywej popłyną z jego wnętrza. **39** A to mówił o Duchu, którego mieli otrzymać wierzący w niego. Duch Święty bowiem jeszcze nie był [dany], ponieważ Jezus nie został

jeszcze uwielbiony. **40** Wielu więc z tych ludzi, słysząc Ja jestem światością świata. Kto idzie za mną, nie te słowa, mówiło: To jest prawdziwie ten prorok. **41** A będzie chodził w ciemności, ale będzie miał światłość inni mówili: To jest Chrystus. Lecz niektórzy mówili: życia. **13** Powiedzieli więc do niego faryzeusze: Ty Czyż Chrystus przyjdzie z Galilei? **42** Czyż Pismo nie świadczy sam o sobie, a twoje świadectwo nie jest mówi, że Chrystus przyjdzie z potomstwa Dawida i prawdziwe. **14** Odpowiedział im Jezus: Chociaż ja z miasteczka Betlejem, gdzie mieszkał Dawid? **43** świadczę sam o sobie, [jednak] moje świadectwo jest I tak z jego powodu nastąpił rozłam wśród ludu. prawdziwe, bo wiem, skąd przyszedłem i dokąd idę. **44** I niektórzy z nich chcieli go schwycić, ale nikt Lecz wy nie wiecie, skąd przyszedłem i dokąd idę. **15** nie podniósł na niego ręki. **45** Wtedy słudzy wrócili Wy sądzicie według ciała, ale ja nie sądzę nikogo. **16** do naczelnego kapłanów i do faryzeuszy, którzy ich A choćbym i sądziłem, mój sąd jest prawdziwy, bo nie zapytali: Dlaczego go nie przyprowadziliście? **46** jestem sam, ale [jestem] ja i Ojciec, który mnie posłał. Słudzy odpowiedzieli: Nikt nigdy nie mówił tak, jak ten **17** A w waszym Prawie jest napisane, że świadectwo człowiek. **47** I odpowiedzieli im faryzeusze: Czy i wy dwóch ludzi jest prawdziwe. **18** Ja jestem tym, który jesteście zwiedzeni? **48** Czy ktoś z przełożonych albo świadczy sam o sobie i świadczy o mnie Ojciec, który z faryzeuszy uwierzył w niego? **49** A to pospóstwo, mnie posłał. **19** Wtedy zapytali go: Gdzie jest twój które nie zna prawa, jest przeklęte. **50** Jeden z nich, Ojciec? Jezus odpowiedział: Nie znacie ani mnie, ani Nikodem, ten, który przyszedł w nocy do niego, mego Ojca. Gdybyste mnie znali, znalibyście i mego powiedział im: **51** Czy nasze prawo potępia człowieka, Ojca. **20** Te słowa mówił Jezus w skarbcu, nauczając zanim go najpierw nie wysłucha i nie zbada, co w świątyni, a nikt go nie schwycił, bo jeszcze nie czyni? **52** A oni mu odpowiedzieli: Czy i ty jesteś nadeszła jego godzina. **21** Wówczas Jezus znowu Galilejczykiem? Zbadaj i zobacz, że [żaden] prorok powiedział do nich: Ja odchodzę, a wy będziecie mnie nie powstał z Galilei. **53** I poszedł każdy do swego szukać i umrzecie w swoim grzechu. Gdzie ja idę, wy domu.

8 A Jezus poszedł na Górę Oliwną. **2** Potem znowu wcześnie rano przyszedł do świątyni, a cały lud zszedł się do niego. I siadłszy, nauczał ich. **3** I przyprowadzili do niego uczeni w Piśmie i faryzeusze kobietę przyłapaną na cudzołóstwie, a postawiwszy ją pośrodku; **4** Powiedzieli do niego: Nauczycielu, tę kobietę przyłapano na uczynku cudzołóstwa. **5** W prawie Mojżesz nakazał nam takie kamienować. A ty co mówisz? **6** A mówili to, wystawiając go na próbę, aby mogli go oskarżyć. Jezus zaś, schyliwszy się, pisał palcem po ziemi. **7** A gdy nie przestawali go pytać, podniósł się i powiedział do nich: Kto z was jest bez grzechu, niech pierwszy rzuci w nią kamieniem. **8** I znowu schyliwszy się, pisał po ziemi. **9** A gdy oni to usłyszeli, będąc przekonani przez sumienie, odchodziли jeden po drugim, poczawszy od starszych aż do ostatnich. Pozostał tylko sam Jezus i ta kobieta stojąca pośrodku. **10** A Jezus podniósł się i nie widząc nikogo oprócz tej kobiety, powiedział do niej: Kobieto, gdzieś są ci, którzy cię oskarżą? Nikt cię nie potępił? **11** Ona odpowiedziała: Nikt, Panie. A Jezus powiedział do niej: I ja ciebie nie potępiam. Idź i już więcej nie grzesz. **12** Jezus znowu powiedział do nich:

Ja jestem światością świata. Kto idzie za mną, nie będzie chodził w ciemności, ale będzie miał światłość życia. **13** Powiedzieli więc do niego faryzeusze: Ty Czyż Chrystus przyjdzie z Galilei? **42** Czyż Pismo nie świadczy sam o sobie, a twoje świadectwo nie jest mówi, że Chrystus przyjdzie z potomstwa Dawida i prawdziwe. **14** Odpowiedział im Jezus: Chociaż ja z miasteczka Betlejem, gdzie mieszkał Dawid? **43** świadczę sam o sobie, [jednak] moje świadectwo jest I tak z jego powodu nastąpił rozłam wśród ludu. prawdziwe, bo wiem, skąd przyszedłem i dokąd idę. **44** I niektórzy z nich chcieli go schwycić, ale nikt Lecz wy nie wiecie, skąd przyszedłem i dokąd idę. **15** nie podniósł na niego ręki. **45** Wtedy słudzy wrócili Wy sądzicie według ciała, ale ja nie sądzę nikogo. **16** do naczelnego kapłanów i do faryzeuszy, którzy ich A choćbym i sądziłem, mój sąd jest prawdziwy, bo nie zapytali: Dlaczego go nie przyprowadziliście? **46** jestem sam, ale [jestem] ja i Ojciec, który mnie posłał. Słudzy odpowiedzieli: Nikt nigdy nie mówił tak, jak ten **17** A w waszym Prawie jest napisane, że świadectwo człowiek. **47** I odpowiedzieli im faryzeusze: Czy i wy dwóch ludzi jest prawdziwe. **18** Ja jestem tym, który jesteście zwiedzeni? **48** Czy ktoś z przełożonych albo świadczy sam o sobie i świadczy o mnie Ojciec, który z faryzeuszy uwierzył w niego? **49** A to pospóstwo, mnie posłał. **19** Wtedy zapytali go: Gdzie jest twój które nie zna prawa, jest przeklęte. **50** Jeden z nich, Ojciec? Jezus odpowiedział: Nie znacie ani mnie, ani Nikodem, ten, który przyszedł w nocy do niego, mego Ojca. Gdybyste mnie znali, znalibyście i mego powiedział im: **51** Czy nasze prawo potępia człowieka, Ojca. **20** Te słowa mówił Jezus w skarbcu, nauczając zanim go najpierw nie wysłucha i nie zbada, co w świątyni, a nikt go nie schwycił, bo jeszcze nie czyni? **52** A oni mu odpowiedzieli: Czy i ty jesteś nadeszła jego godzina. **21** Wówczas Jezus znowu Galilejczykiem? Zbadaj i zobacz, że [żaden] prorok powiedział do nich: Ja odchodzę, a wy będziecie mnie nie powstał z Galilei. **53** I poszedł każdy do swego szukać i umrzecie w swoim grzechu. Gdzie ja idę, wy domu.

przyjść nie możecie. **22** Wtedy Żydzi mówili: Czyż sam się zabije, skoro mówi: Gdzie ja idę, wy przyjść nie możecie? **23** I powiedział do nich: Wy jesteście z niskości, a ja jestem z wysoka. Wy jesteście z tego świata, ja zaś nie jestem z tego świata. **24** Dlatego wam powiedziałem, że umrzecie w swoich grzechach. Bo jeśli nie uwierzycie, że ja jestem, umrzecie w swoich grzechach. **25** Wtedy zapytali go: Kim ty jesteś? I odpowiedział im Jezus: Tym, kim wam od początku mówię. **26** Wiele mam o was do powiedzenia i do sądzenia. Ale ten, który mnie posłał, jest prawdziwy, a ja mówię na świecie to, co od niego słyszałem. **27** Nie zrozumieli jednak, że mówił im o Ojcu. **28** Dlatego Jezus powiedział do nich: Gdy wywyższycie Syna Człowiecze, wtedy poznacie, że ja jestem, a nie czynię nic sam od siebie, ale mówię to, czego mnie nauczył mój Ojciec. **29** A ten, który mnie posłał, jest ze mną. Ojciec nie zostawił mnie samego, bo ja zawsze czynię [to], co mu się podoba. **30** Gdy to mówił, wielu uwierzyło w niego. **31** Wtedy Jezus mówił do tych Żydów, którzy mu uwierzyli: Jeśli będziecie trwać w moim słowie, będziecie prawdziwie moimi uczniami. **32** I poznacie prawdę, a prawda was wyzwoli. **33** Odpowiedzieli mu: My jesteśmy

potomstwem Abrahama i nigdy nie służyliśmy nikomu. I prorocy poumierali. Kim ty się czynisz? 54 Jezus Jakże [możesz] mówić: Będziecie wolni? 34 Jezus odpowiedział: Jeśli ja sam siebie chwałę, moja chwała im odpowiadzał: Zaprawdę, zaprawdę powiadam jest niczym. Mój Ojciec jest [tym], który mnie chwali, o wam, że każdy, kto popełnia grzech, jest sługą, którym wy mówicie, że jest waszym Bogiem. 55 Lecz grzechu. 35 A sługa nie mieszka w domu na wieki, nie znacie go, a ja go znam. I jeśli my powiedział, że [lecz] Syn mieszka na wieki. (aiōn g165) 36 Jeśli więc go nie znam, byłbym podobnym do was kłamcą. Ale Syn was wyzwoli, będąc prawdziwie wolni. 37 znam go i zachowuję jego słowa. 56 Abraham, wasz Wiem, że jesteście potomstwem Abrahama, lecz ojciec, z radością pragnął ujrzeć mój dzień. I ujrzał, i usiłujecie mnie zabić, bo moje słowo nie znajduje w radował się. 57 Wówczas Żydzi powiedzieli do niego: was miejsca. 38 Ja mówię to, co widziałem u mego Pięćdziesięciu lat jeszcze nie masz, a Abrahama Ojca, a wy też robicie to, co widzieliście u waszego widziałeś? 58 Jezus im odpowiadział: Zaprawdę, ojca. 39 Odpowiedzieli mu: Naszym ojcem jest zaprawdę powiadam wam: Zanim Abraham był, ja Abraham. Jezus im powiedział: Gdybyście byli synami jestem. 59 Wtedy porwali kamienie, aby w niego Abrahama, spełniałyście uczynki Abrahama. 40 rzuciąć. Jezus jednak ukrył się i wyszedł ze świątyni, Lecz teraz usiłujecie mnie zabić, człowieka, który wam przechodząc między nimi, i tak odszedł.

mówią prawdę, którą słyszał od Boga. Tego Abraham nie robił. 41 Wy spełniacie uczynki waszego ojca. Wtedy powiedzieli mu: My nie jesteśmy spłodzeniem z nierządu. Mamy jednego Ojca – Boga. 42 Jezus im powiedział: Gdyby Bóg był waszym Ojcem, miłowałibyście mnie, gdyż ja od Boga wyszedłem i przyszedłem, a nie przyszedłem sam od siebie, ale on mnie posłał. 43 Dlaczego nie pojmujecie tego, co mówię? Dlatego że nie możecie słuchać mojego słowa. 44 Wy jesteście z [waszego] ojca – diabła i chcecie spełniać poządliwości waszego ojca. On był mordercą od początku i nie został w prawdzie, bo nie ma w nim prawdy. Gdy mówi kłamstwo, mówi od siebie, bo jest kłamcą i ojcem kłamstwa. 45 A ponieważ ja mówię prawdę, nie wierycie mi. 46 Ktoż z was obwini mnie o grzech? Jeśli mówię prawdę, dlaczego mi nie wierycie? 47 Kto jest z Boga, słucha słów Bożych. Wy dlatego nie słuchacie, że nie jesteście z Boga. 48 Wtedy Żydzi mu odpowiedzieli: Czy nie dobrze mówimy, że jesteś Samarytaninem i masz demoną? 49 Jezus odpowiadział: Ja nie mam demona, ale czczę mego Ojca, a wy mnie znieważacie. 50 Ja nie szukam swojej chwały. Jest ktoś, kto szuka i sadzi. 51 Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Jeśli ktoś będzie zachowywał moje słowa, nigdy nie ujrzy śmierci. (aiōn g165) 52 Wtedy Żydzi powiedzieli do niego: Teraz wiemy, że masz demona. Abraham umarł i prorocy, a ty mówisz: Jeśli ktoś będzie zachowywał moje słowa, nigdy nie skosztuje śmierci. (aiōn g165) 53 Czy ty jesteś większy od naszego ojca Abrahama, który umarł?

9 A przechodząc, zobaczył człowieka ślepego od urodzenia. 2 I pytali go jego uczniowie: Mistrzu, kto zgrzeszył, on czy jego rodzice, że się urodził ślepy? 3 Jezus odpowiadział: Ani on nie zgrzeszył, ani jego rodzice, ale [stało się tak], żeby się na nim objawiły dzieła Boga. 4 Ja muszę wykonywać dzieła [tego], który mnie posłał, dopóki jest dzień. Nadchodzi noc, gdy nikt nie będzie mógł działać. 5 Dopóki jestem na świecie, jestem światością świata. 6 To powiedział, splunął na ziemię, zrobił błoto ze śliny i pomazał tym błotem oczy ślepego. 7 I powiedział do niego: Idź, umij się w sadzawce Siloam – co się tłumaczy: Posłany. Poszedł więc, umył się i wrócił, widząc. 8 A sąsiedzi i ci, którzy go przedtem widywali ślepego, mówili: Czy to nie jest ten, który siadał i żebrał? 9 Jedni mówili: To on. A inni: Jest do niego podobny. Lecz on mówili: [To] ja jestem. 10 Wtedy zapytali go: Jak zostały otworzone twoje oczy? 11 A on odpowiadział: Człowiek, którego nazywają Jezusem, zrobił błoto, pomazał moje oczy i powiedział do mnie: Idź do sadzawki Siloam i umij się. Poszedłem więc, umyłem się i przejrzałem. 12 Wtedy zapytali go: Gdzież on jest? Odpowiedział: Nie wiem. 13 Przyprowadzili więc do faryzeuszy tego, który przedtem był ślepy. 14 A [tego dnia], gdy Jezus zrobił błoto i otworzył jego oczy, był szabat. 15 Wówczas również faryzeusze pytali go, w jaki sposób przejrzał. A on im odpowiadział: Nałożył mi błoto na oczy, umyłem się i widzę. 16 Wtedy niektórzy z faryzeuszy powiedzieli: Ten człowiek nie jest z Boga, bo nie przestrzega szabatu. Inni natomiast mówili:

Jak może grzeszny człowiek czynić takie cuda? I z faryzeuszy, którzy z nim byli, i zapytali go: Czy i my nastąpił wśród nich rozłam. **17** Zapytali więc znowu jesteśmy ślepi? **18** Jezus im odpowiedział: Gdybyście ślepego: Co mówisz o nim, skoro otworzył twoje byli ślepi, nie mielibyście grzechu, lecz teraz mówicie: oczy? A on odpowiedział: Jest prorokiem. **19** A Żydzi Widzimy – dlatego wasz grzech pozostaje.

nie wierzyli, że był ślepy i odzyskał wzrok, aż zawałowi rodziców tego, który przejrzał. **20** I pytali ich: Czy to jest wasz syn, o którym mówicie, że się urodził ślepy? Jakże więc teraz widzi? **21** Odpowiedzieli im jego rodzice: Wiemy, że to jest nasz syn i że się urodził ślepy. **22** Lecz jakim [sposobem] teraz widzi, nie wiemy, ani kto otworzył jego oczy, nie wiemy. Ma [swoje] lata, pytajcie go, on sam o sobie powie. **23** Tak mówili jego rodzice, bo bali się Żydów. Żydzi bowiem już postanowili, że każdy, kto wyzna, iż on jest Chrystusem, będzie wyłączony z synagogi. **24** Dlatego jego rodzice powiedzieli: Ma [swoje] lata, jego pytajcie. **25** Wtedy znowu zawałowi tego człowieka, który był ślepy i powiedzieli do niego: Oddaj chwałę Bogu. My wiemy, że ten człowiek jest grzeszny. **26** A on odpowiedział: Czy jest grzeszny, nie wiem. To tylko wiem, że byłem ślepy, a teraz widzę. **27** I zapytali go znowu: Cóż ci uczynił? Jak otworzył twoje oczy? **28** Odpowiedział im: Już wam powiedziałem, a nie słuchaliście. Dlaczego jeszcze chcecie słuchać? Czy i wy chcecie być jego uczniami? **29** Wtedy złorzeczyli mu i powiedzieli: Ty bądź [sobie] jego uczniem, my zaś jesteśmy uczniami Mojżesza. **30** My wiemy, że Bóg mówił do Mojżesza, lecz skąd on jest, nie wiemy. **31** Odpowiedział im ten człowiek: To naprawdę rzecz dziwna, że wy nie wiecie, skąd jest, a otworzył moje oczy. **32** A wiemy, że Bóg nie wysłuchuje grzeszników, ale jeśli ktoś jest czcicielем Boga i wypełnia jego wolę, tego wysłuchuje. **33** Od wieków nie słyszano, aby ktoś otworzył oczy ślepego od urodzenia. (aiōn g165) **34** Odpowiedzieli mu: Urodziłeś się cały w grzechach i ty nas uczysz? I wypędzili go precz. **35** A gdy Jezus usłyszał, że go wypędzili, znalazł go i zapytał: Czy wierzysz w Syna Bożego? **36** A on odpowiedział: A który to jest, Panie, abym w niego wierzył? **37** I powiedział do niego Jezus: I widziałeś go, i ten, który mówi z tobą, jest nim. **38** A on powiedział: Wierzę, Panie! I oddał mu poklon. **39** Jezus mu powiedział: Przyszedłem na ten świat na sąd, aby ci, którzy nie widzą, widzieli, a ci, którzy widzą, stali się ślepi. **40** I usłyszeli to niektórzy

10 Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Kto nie wchodzi do owczarni drzwiami, ale wchodzi inną drogą, ten jest złodziejem i bandytą. **2** Lecz kto wchodzi drzwiami, jest pasterzem owiec. **3** Temu odzwierny otwiera i owce słuchają jego głosu, a on woła swoje własne owce po imieniu i wyprowadza je. **4** A gdy wypuści swoje owce, idzie przed nimi, a owce idą za nim, bo znają jego głos. **5** Ale za obcym nie idą, lecz uciekają od niego, bo nie znają głosu obcych. **6** Tę przypowieść powiedział im Jezus, lecz oni nie zrozumieли tego, co im mówił. **7** Wtedy Jezus znowu powiedział do nich: Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Ja jestem drzwiami [dla] owiec. **8** Wszyscy, ilu ich przede mną przyszło, są złodziejami i bandytami, ale owce ich nie słuchały. **9** Ja jestem drzwiami. Jeśli ktoś wejdzie przeze mnie, będzie zbawiony; wejdzie i wyjdzie, i znajdzie pastwisko. **10** Złodziej przychodzi tylko [po to], żeby kraść, zabijając i niszczyć. Ja przyszedłem, aby miały życie i aby miały [je] w obfitości. **11** Ja jestem dobrym pasterzem. Dobry pasterz oddaje swoje życie za owce. **12** Lecz najemnik, który nie jest pasterzem, do którego owce nie należą, widząc nadchodzącego wilka, opuszcza owce i ucieka, a wilk porywa i rozprasza owce. **13** Najemnik ucieka, bo jest najemnikiem i nie troszczy się o owce. **14** Ja jestem dobrym pasterzem i znam moje [owce], a moje mnie znają. **15** Jak mnie zna Ojciec, i ja znam Ojca; i oddaję moje życie za owce. **16** A mam także inne owce, które nie są z tej owczarni. Również te muszę przyprowadzić i będą słuchać mego głosu, i będzie jedna owczarnia [i] jeden pasterz. **17** Dlatego Ojciec mnie miłuje, bo ja oddaję swoje życie, aby je znowu wziąć. **18** Nikt mi go nie odbiera, ale ja oddaję je sam z siebie. Mam moc je oddać i mam moc znowu je wziąć. Ten nakaz otrzymałem od mego Ojca. **19** Wtedy znowu nastąpił rozłam wśród Żydów z powodu tych słów. **20** I wielu z nich mówiło: Ma demona i szaleje. Czemu go słuchacie? **21** Inni mówili: To nie są słowa człowieka mającego demona. Czy demon może otwierać oczy ślepych? **22** Była wtedy w Jerozolimie [uroczystość] poświęcenia [świątyni]. A była zima. **23** I przechadzał

się Jezus w świątyni, w przedświecie Salomona. Syn Boży. 5 Jezus zaś miłował Martę i jej siostrę, i 24 Wtedy Żydzi obstąpili go i zapytali: Jak długo Łazarza. 6 A gdy usłyszał, że choruje, został jeszcze będziesz nas trzymał [w niepewności]? Jeśli ty jesteś dwa dni w miejscu, w którym przebywał. 7 Lecz potem Chrystusem, powiedz nam otwarcie. 25 Jezus im powiedział do swoich uczniów: Chodźmy znowu do odpowiedział: Powiedziałem wam, a nie wierzycie. Judei. 8 Uczniowie mu powiedzieli: Mistru, Żydzi Dzieła, które wykonuję w imieniu mego Ojca, one dopiero co usiłowali cię ukamienować, a znowu tam świadczą o mnie. 26 Ale wy nie wierzycie, bo nie idziesz? 9 Jezus odpowiedział: Czyż dzień nie ma jesteście z moich owiec, jak wam powiedziałem. dwunastu godzin? Jeśli ktoś chodzi we dnie, nie 27 Moje owce słuchają mego głosu i ja je znam, a potknie się, bo widzi światłość tego świata. 10 A jeśli [one] idą za mną. 28 A ja daję im życie wieczne ktoś chodzi w nocy, potknie się, bo nie ma w nim i nigdy nie zginą ani nikt nie wydrze ich z mojej światłości. 11 To powiedział, a potem dodał: Łazarz, ręki. (aiōn g165, aiōnios g166) 29 Mój Ojciec, który mi nasz przyjaciel, spi, ale idę, aby obudzić go ze snu. [je] dał, większy jest od wszystkich i nikt nie może 12 Wtedy jego uczniowie powiedzieli: Panie, jeśli śpi, wydrzeć [ich] z ręki mego Ojca. 30 Ja i Ojciec jedno będzie zdrowy. 13 Ale Jezus mówił o jego śmierci, jesteśmy. 31 Wtedy Żydzi znowu porwali kamienie, lecz oni myśleli, że mówił o zaśnięciu [zwykłym] aby go ukamienować. 32 Jezus powiedział do nich: snem. 14 Wówczas Jezus powiedział im otwarcie: Ukażalem wam wiele dobrych uczynków od mego Łazarza umarł. 15 I ze względu na was raduję się, że Ojca. Za który z tych uczynków mnie kamienujecie? mnie tam nie było, abyście uwierzyli. Ale chodźmy do 33 Odpowiedzieli mu Żydzi: Nie kamienujemy cię za niego. 16 Wtedy Tomasz, zwany Didymos, powiedział dobry uczynek, ale za bliźnierzstwo, to znaczy, że ty, do współuczniów: Chodźmy i my, aby z nim umrzać. będąc człowiekiem, czynisz samego siebie Bogiem. 17 Kiedy Jezus przeszedł, zastał go już cztery dni 34 Jezus im odpowiedział: Czy nie jest napisane w leżącego w grobie. 18 A Betania była niedaleko waszym Prawie: Ja powiedziałem: Jesteście bogami? Jerozolimy, [w odległości] około piętnastu stadów. 35 Jeśli nazwały bogami tych, do których doszło słowo 19 A wielu Żydów przyszło do Marty i Marii, aby je Boże, a Pismo nie może być naruszone; 36 [To jakże pocieszyć po [stracie] brata. 20 Gdy Marta usłyszała, do mnie], którego Ojciec uświęcił i posłał na świat, że Jezus nadchodzi, wybiegła mu naprzeciw. Ale mówicie: Bluźnisz, bo powiedziałem: Jestem Synem Maria siedziała w domu. 21 I powiedziała Marta do Bożym? 37 Jeśli nie wykonuję dzieł mego Ojca, nie Jezusa: Panie, gdybyś tu był, mój brat by nie umarł. wierzcie mi. 38 A jeśli wykonuję, choćbyście mnie 22 Ale i teraz wiem, że Bóg da tobie, o cokolwiek nie wierzyli, wierzcie uczynkom, abyście poznali i go poprosisz. 23 Jezus jej odpowiedział: Twój brat uwierzyli, że Ojciec jest we mnie, a ja w nim. 39 zmartwychwstanie. 24 Marta mu powiedziała: Wiem, Znowu więc usiłowały go schwytać, ale wymknął się im że zmartwychwstanie przy zmartwychwstaniu w dniu z rąk. 40 I ponownie odszedł za Jordan, na miejsce, ostatecznym. 25 I powiedział do niej Jezus: Ja jestem gdzie przedtem Jan chrzcili, i tam przebywał. 41 A zmartwychwstaniem i życiem. Kto we mnie wierzy, wielu przychodziło do niego i mówiło: Jan wprawdzie choćby i umarł, będzie żył. 26 A każdy, kto żyje i nie uczynił żadnego cudu, ale wszystko, co Jan o nim powiedział, było prawdziwe. 42 I wielu tam uwierzyło w niego.

11 A był chory pewien [człowiek], Łazarz z Betanii, z miasteczka Marii i jej siostry Marty. 2 A to była ta Maria, która namaściła Pana maścią i wycierała jego nogi swoimi włosami. Jej to brat, Łazarz, chorował. 3 Siostry więc posłały do niego [wiadomość]: Panie, oto ten, którego miłujesz, choruje. 4 A gdy Jezus to usłyszał, powiedział: Ta choroba nie jest na śmierć, ale na chwałę Bożą, aby przez nią był uwielbiony

nią, mówiąc: Idzie do grobu, aby tam płakać. **32** A Jezus już nie chodził jawnie wśród Żydów, ale odszedł gdy Maria przyszła tam, gdzie był Jezus, ujrzała go, stamtąd do krainy, która leży w pobliżu pustyni, do przypadku mu do nóg i powiedziała: Panie, gdybyś tu miasta zwanego Efraim, i tam mieszkał ze swoimi był, mój brat by nie umarł. **33** Kiedy Jezus zobaczył ją uczniami. **55** A zbliżała się Pascha żydowska. I wielu płaczącą i płaczących Żydów, którzy z nią przyszli, z tej okolicy szło do Jerozolimy przed Pascha, aby rozrzesiły się w duchu i zasmuciły się. **34** I zapytał: się oczyścić. **56** Szukali Jezusa i stojąc w świątyni, Gdzie go położyliście? Odpowiedzieli mu: Panie, mówili jedni do drugich: Czy myślicie, że nie przyjdzie chodź i zobacz. **35** I Jezus zapłakał. **36** Wtedy Żydzi na święto? **57** A naczelni kapłani i faryzeusze wydali powiedzieli: Patrzcie, jak go miłował. **37** A niektórzy z nich mówili: Czyż ten, który otworzył oczy ślepego, [to], żeby go [mogli] schwytać.

nie mógł sprawić, aby on nie umarł? **38** Jezus zaś [ponownie] się rozrzesił i przeszedł do grobu. Była to jaskinia, a u jej [wejścia] był położony kamień. **39** I powiedział Jezus: Usuńcie ten kamień. Powiedziała do niego Marta, siostra zmarłego: Panie, już cuchnie, bo od czterech dni [leży] w grobie. **40** Jezus jej rzekł: Czyż nie powiedziałem ci, że jeśli uwierzysz, ujrzyysz chwałę Bożą? **41** Wtedy usunęli kamień [z miejsca], gdzie był położony zmarły. Jezus zaś podniósł oczy w górę i powiedział: Ojcze, dziękuję ci, że mnie wysłuchałeś. **42** A ja wiedziałem, że mnie zawsze słyszysz, ale powiedziałem to ze względu na stojących wokół ludzi, aby uwierzyli, że ty mnie posłałeś. **43** Gdy to powiedział, zawałał donośnym głosem: Łazarzu, wyjdź na zewnątrz! **44** I wyszedł ten, który umarł, mając ręce i nogi powiązane opaskami, a twarz obwiązaną chustką. Powiedział do nich Jezus: Rozwiążcie go i pozwölcie mu odejść. **45** Wielu więc z Żydów, którzy przyszli do Marii i widzieli to, czego Jezus dokonał, uwierzyło w niego. **46** Lecz niektórzy z nich odeszli do faryzeuszy i powiedzieli im, co Jezus uczynił. **47** Wtedy naczelni kapłani i faryzeusze zebrali się na naradę i mówili: Co zrobimy? Bo ten człowiek czyni wiele cudów. **48** Jeśli go tak zostawimy, wszyscy uwierzą w niego i przyjdą Rzymianie, i zabiorą [nam] to nasze miejsce i naród. **49** A jeden z nich, Kajfasz, który był tego roku najwyższym kapłanem, powiedział do nich: Wy nic nie wiecie; **50** I nie bierzecie pod uwagę, że pozyteczniej jest dla nas, żeby jeden człowiek umarł za lud, a żeby cały ten naród nie zginał. **51** A nie mówił tego sam od siebie, ale będąc tego roku najwyższym kapłanem, prorokował, że Jezus miał umrzeć za ten naród; **52** A nie tylko za ten naród, ale też [po to], aby zgromadzić w jedno rozproszone dzieci Boże. **53** Od tego więc dnia naradzali się wspólnie [nad tym], aby go zabić. **54** A

12 Na sześć dni przed Paschą Jezus przeszedł do Betanii, gdzie był Łazarz, który umarł, a którego wskrzesił z martwych. **2** Tam przygotowali mu wieczerzę, a Marta usługiwała. Łazarz zaś był jednym z tych, którzy razem z nim siedzieli przy stole. **3** Wówczas Maria, wziasły funt bardzo drogiej maści bardziej, namaściła nogi Jezusa i wytarła je swoimi włosami, a dom napełnił się wonią [tej] maści. **4** Wtedy jeden z jego uczniów, Judasz Iskariota, [syn] Szymona, ten, który miał go zdradzić, powiedział: **5** Dlaczego tej maści nie sprzedano za trzysta groszy i nie rozdano [ich] ubogim? **6** A to mówił nie dlatego, że troszczył się o ubogich, ale ponieważ był złodziejem i miał sakiewkę, a nosił to, co [do niej] włożono. **7** Wtedy Jezus powiedział: Zostaw ją; zachowała to na dzień mego pogrzebu. **8** Ubogich bowiem zawsze macie u siebie, ale mnie nie zawsze będziecie mieć. **9** Wtedy wielu [Żydów] dowiedziało się, że tam jest; i przyszli nie tylko z powodu Jezusa, ale także, by zobaczyć Łazarza, którego wskrzesił z martwych. **10** I naradzali się naczelni kapłani [nad tym], żeby zabić również Łazarza; **11** Gdyż z jego powodu wielu spośród Żydów odstąpiło i uwierzyło w Jezusa. **12** Nazajutrz mnóstwo ludzi, którzy przyszli na święto, usłyszałszy, że Jezus idzie do Jerozolimy; **13** Nabrało gałązek palmowych, wyszło mu naprzeciw i wołało: Hosanna! Błogosławiony, który przychodzi w imieniu Pana, król Izraela! **14** A Jezus, znalazły się oślątko, wsiadł na nie, jak jest napisane: **15** Nie bój się, córko Syjonu. Oto twój król przychodzi, siedząc na oślątku. **16** Z początku jego uczniowie tego nie zrozumieli, ale gdy Jezus został uwielbiony, wtedy przypomnieli sobie, że to było o nim napisane i że mu tak uczynili. **17** Dawali więc świadectwo ludzie, którzy z nim byli, gdy Łazarza wywołał z grobowca i wskrzesił go z martwych. **18** Dlatego też ludzie wyszli

mu naprzeciw, bo usłyszeli, że on uczynił ten cud. mogli uwierzyć, bo jeszcze Izajasz powiedział: **40**
19 Wtedy faryzeusze mówili między sobą: Widzicie, Zaślepił ich oczy i zatwardził ich serce, aby oczami nie że nic nie zdziałać. Oto świat poszedł za nim. **20** widzieli i sercem nie zrozumieli, aby się nie nawrócili, A wśród tych, którzy przychodzili [do Jerozolimy], żeby ich nie uzdrowił. **41** To powiedział Izajasz, żeby oddać część [Bogu] w święto, byli pewni Grecy. gdy widział jego chwałę i mówił o nim. **42** Jednak i z **21** Oni to przyszli do Filipa, który był z Betsaidy w przełożonych wielu uwierzyło w niego, ale z powodu Galilei, i prosili go: Panie, chcemy zobaczyć Jezusa. faryzeuszy nie wyznawali [go], aby nie wyłączono **22** Filip przyszedł i powiedział Andrzejowi, a z kolei ich z synagogi. **43** Umiłowali bowiem chwałę ludzką Andrzej i Filip powiedzieli Jezusowi. **23** A Jezus im bardziej niż chwałę Bożą. **44** A Jezus wołał: Kto odpowiedział: Nadeszła godzina, aby Syn Człowieczy wierzy we mnie, nie we mnie wierzy, ale w tego, został uwielbiony. **24** Zaprawdę, zaprawdę powiadam który mnie posłał. **45** I kto mnie widzi, widzi tego, wam: Jeśli ziarno pszenicy, wpadły w ziemię, nie który mnie posłał. **46** Ja, światłość, przyszedłem na obumrze, samo zostaje. Jeśli jednak obumrze, wydaje świat, aby każdy, kto wierzy we mnie, nie pozostał w obfity plon. **25** Kto miluje swoje życie, utraci je, a kto ciemności. **47** A jeśli ktoś słucha moich słów, a nie nienawidzi swego życia na tym świecie, zachowa się uwierzy, ja go nie sądzę. Nie przyszedłem bowiem je na życie wieczne. (*aiōnios g166*) **26** Jeśli ktoś mi [po to], żeby sądzić świat, ale żeby zbawić świat. **48** służy, niech idzie za mną, a gdzie ja jestem, tam Kto mną gardzi i nie przyjmuje moich słów, ma kogoś, będzie i mój sługa. A jeśli ktoś będzie mi służył, kto go sądzi: słowo, które ja mówiłem, ono go osądzi uczci go mój Ojciec. **27** Teraz moja dusza jest w dniu ostatecznym. **49** Bo ja nie mówiłem sam od zatrwożona. I cóż powiem? Ojciec, zachowaj mnie siebie, ale ten, który mnie posłał, Ojciec, on mi dał od tej godziny? Przecież dla tego przyszedłem na tę nakaz, co mam powiedzieć i co mówić. **50** I wiem, że godzinę. **28** Ojciec, uwielbij swoje imię. Wtedy rozległ się głos z nieba: Uwielbiłem i jeszcze uwielbię. **29** jego nakaz jest życiem wiecznym. Dlatego to, co ja A ludzie, którzy stali i słyszeli, mówili: Zagrzmiało. **51** wam mówię, mówię tak, jak mi powiedział Ojciec. (*aiōnios g166*)

A inni mówili: Anioł do niego przemówił. **30** Jezus odpowiedział: Ten głos rozległ się nie ze względu na mnie, ale ze względu na was. **31** Teraz odbywa się sąd tego świata, teraz władca tego świata będzie wyrzucony precz. **32** A ja, jeśli będę wywyższony nad ziemię, pociągnę wszystkich do siebie. **33** A mówił to, dając znać, jaką śmiercią miał umrzeć. **34** Ludzie mu odpowiedzieli: Dowiedzieliśmy się z prawa, że Chrystus trwa na wieki. Jakże więc ty [możesz] mówić, że Syn Człowieczy musi być wywyższony? Któz to jest Syn Człowieczy? (*aiōn g165*) **35** Wtedy Jezus powiedział im: Jeszcze przez krótki czas jest z wami światłość. Chodźcie więc, dopóki macie światłość, żeby was ciemność nie ogarnęła. Bo kto chodzi w ciemności, nie wie, dokąd idzie. **36** Dopóki macie światłość, wierzcie w światłość, abyście byli synami światłości. Gdy Jezus to powiedział, odszedł i ukrył się przed nimi. **37** A choć tak wiele cudów uczynił wobec nich, [jednak] nie uwierzyli w niego; **38** Aby się wypełniło słowo, które powiedział prorok Izajasz: Panie, który uwierzył naszemu głoszeniu? I komu ramię Państkie zostało objawione? **39** Dlatego nie

13 A przed świętym Paschy Jezus, wiedząc, że nadeszła jego godzina, aby przeszedł z tego świata do Ojca, umiłował swoich, którzy byli na świecie, umiłował ich aż do końca. **2** A gdy była wieczerza i diabeł już włożył w serce Judasza, [syna] Szymona Iskarioty, [zamysł], aby go wydać; **3** Jezus, wiedząc, że Ojciec dał wszystko w jego ręce i że od Boga wyszedł, i do Boga idzie; **4** Wstał od wieczerzy i złożył szaty, a wziąwszy [plócienny] ręcznik, przepasał się. **5** Potem nalał wody do miednicy i zaczął myć nogi uczniom, i wycierać ręcznikiem, którym był przepasany. **6** I podszedł do Szymona Piotra, a on powiedział do niego: Panie, ty chcesz mi umyć nogi? **7** Jezus mu odpowiedział: Tego, co ja czynię, ty teraz nie rozumiesz, ale potem zrozumiesz. **8** Piotr mu powiedział: Nigdy nie będziesz mył moich nóg. Jezus mu odpowiedział: Jeśli cię nie umyję, nie będziesz miał działa ze mną. (*aiōn g165*) **9** Wtedy Szymon Piotr powiedział do niego: Panie, nie tylko moje nogi, ale i ręce, i głowę. **10** Jezus mu odpowiedział: Kto jest umyty, potrzebuje umyć tylko nogi, bo cały jest czysty. I wy jesteście czysti, lecz nie wszyscy.

11 Wiedział bowiem, kto ma go wydać, dlatego ja idę, wy przyjśc nie możecie – [tak] i wam teraz powiedział: Nie wszyscy jesteście czyści. 12 Gdy więc mówię. 34 Daję wam nowe przykazanie, abyście umyli im nogi i wziął swoje szaty, usiadłszy znowu za się wzajemnie miłowali; tak jak ja was umiłowałem, stołem, powiedział do nich: Czy rozumiecie, co wam abyście i wy wzajemnie się miłowali. 35 Po tym uczyniłem? 13 Wy nazywacie mnie Nauczycielem i wszyscy poznają, że jesteście moimi uczniami, jeśli Panem i dobrze mówicie, bo [nim] jestem. 14 Jeśli będziecie się wzajemnie miłować. 36 Zapytał go więc ja, Pan i Nauczyciel, umylem wam nogi i wy Szymon Piotr: Panie, dokąd idziesz? Jezus mu powinniście sobie nawzajem myć nogi. 15 Dałem odpowiedział: Dokąd ja idę, [ty] teraz za mną iść wam bowiem przykład, abyście i wy czynili tak, jak ja nie możesz, ale potem pojedziesz. 37 [Wtedy] Piotr wam uczyniłem. 16 Zaprawdę, zaprawdę powiadam powiedział mu: Panie, czemu teraz nie mogę iść wam: Sługa nie jest większy od swego pana ani za tobą? Moje życie oddam za ciebie. 38 Jezus posłaniec nie jest większy od tego, który go posłał. mu odpowiedział: Swoje życie za mnie oddasz? 17 Jeśli to wiecie, będziecie błogosławieni, gdy tak Zaprawdę, zaprawdę powiadam ci: Zanim kogut uczynicie. 18 Nie mówię o was wszystkich. Ja wiem, zapieje, trzy razy się mnie wyprzesz. których wybrałem, ale żeby się wypełniło Pismo: Ten, który je ze mną chleb, podniósł przeciwko mnie swoją pięć. 19 Teraz wam mówię, zanim to się stanie, abyście, gdy to się stanie, uwierzyli, że ja jestem. 20 Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Kto przyjmuje tego, którego ja poślę, mnie przyjmuje, a kto mnie przyjmuje, przyjmuje tego, który mnie posłał. 21 To powiedziawszy, Jezus wzruszył się w duchu i oświadczył: Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam, że jeden z was mnie wyda. 22 Wtedy uczniowie spojrzeli po sobie, niepewni, o kim to mówił. 23 A jeden z jego uczniów, ten, którego Jezus miłował, położył się na piersi Jezusa. 24 Skinął więc na niego Szymon Piotr, aby się wypytał, kto jest tym, o którym mówił. 25 A on, położwszy się na piersi Jezusa, zapytał go: Panie, kto to jest? 26 Jezus odpowiedział: To ten, któremu podam umoczony kawałek chleba. A umoczywszy kawałek chleba, dał Judaszowi Iskariotce, [synowi] Szymona. 27 A zaraz po tym kawałku chleba wszedł w niego szatan. Wtedy Jezus powiedział do niego: Co masz robić, rób szybko. 28 Żaden jednak z obecnych przy stole nie zrozumiał, dlaczego mu to powiedział. 29 A ponieważ Judasz miał sakiewkę, niektórzy sądzili, że Jezus mu powiedział: Nakup, czego nam potrzeba na święto, albo żeby coś dał ubogim. 30 Wtedy on wzął ten kawałek chleba i natychmiast wyszedł. A była noc. 31 A gdy wyszedł, Jezus powiedział: Teraz jest uwielbiony Syn Człowieczy i Bóg jest w nim uwielbiony. 32 A jeśli Bóg jest w nim uwielbiony, to go też Bóg uwielbi sam w sobie, i to wkrótce go uwielbi. 33 Dzieci, jeszcze krótko jestem z wami. Będziecie mnie szukać, ale jak powiedziałem Żydom: Gdzie

14 Niech się nie twoży wasze serce. Wierzcie w Boga, wierzcie i we mnie. 2 W domu mego Ojca jest wiele mieszkań. Gdyby tak nie było, powiedziałbym wam. Idę, aby wam przygotować miejsce. 3 A gdy odejdę i przygotuję wam miejsce, przyjdę znowu i wezmę was do siebie, żebyście, gdzie ja jestem, i wy byli. 4 A dokąd ja idę, wiecie i drogę znacie. 5 Powiedział do niego Tomasz: Panie, nie wiemy, dokąd idziesz, jakże więc możemy znać drogę? 6 Jezus mu odpowiedział: Ja jestem droga, prawda i życiem. Nikt nie przychodzi do Ojca jak tylko przeze mnie. 7 Gdybyście mnie znali, znalibyście też mego Ojca. I już teraz go znacie, i widzieliście go. 8 Powiedział do niego Filip: Panie, pokaż nam Ojca, a to nam wystarczy. 9 Jezus mu odpowiedział: Tak długo jestem z wami, a nie poznałeś mnie, Filipie? Kto mnie widzi, widzi i [mego] Ojca. Jak [możesz] mówić: Pokaż nam Ojca? 10 Nie wierzysz, że ja jestem w Ojcu, a Ojciec we mnie? Słów, które ja do was mówię, nie mówię od samego siebie, lecz Ojciec, który mieszka we mnie, on dokonuje dzieł. 11 Wierzcie mi, że ja jestem w Ojcu, a Ojciec we mnie. Przynajmniej z powodu samych dzieł wierzcie mi. 12 Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Kto wierzy we mnie, dzieł, których ja dokonuję, i on będzie dokonywał, i większych od tych dokona, bo ja odchodzę do mego Ojca. 13 A o cokolwiek będziecie prosić w moje imię, to uczynię, aby Ojciec był uwielbiony w Synu. 14 Jeśli o coś będziecie prosić w moje imię, ja [to] uczynię. 15 Jeśli mnie miłujecie, zachowujcie moje przykazania. 16 A ja będę prosił Ojca i da wam innego Pocieszyciela, aby z wami był na wieki; (aiōn g165) 17

Ducha prawdy, którego świat nie może przyjąć, bo go
nie widzi ani go nie zna. Wy jednak go znacie, gdyż z
mnie, zostanie wyrzucony precz jak latorośl i uschnie.
wami przebywa i w was będzie. 18 Nie zostawię was
sierotami, przyjdę do was. 19 Jeszcze krótki czas, będziecie trwać we mnie i moje słowa będą trwać
a świat nie będzie mnie już więcej oglądał, lecz wy
będziecie mnie oglądać. Ponieważ ja żyję, wy też
wam. 8 W tym będzie uwielbiony mój Ojciec, że
będziecie żyć. 20 W tym dniu poznacie, że ja jestem
w moim Ojcu, a wy we mnie i ja w was. 21 Kto ma
moje przykazania i zachowuje je, ten mnie miłoże. A
Trwajcie w mojej miłości. 10 Jeśli zachowacie moje
któro mnie miłoże, będzie go też miłoże mój Ojciec i ja
przykazania, będziecie trwać w mojej miłości, jak i ja
go będę miłoże, i objawię mu samego siebie. 22 zachowałem przykazania mego Ojca i trwam w jego
Powiedział mu Judasz, ale nie Iskriota: Panie, cóż miłości. 11 To wam powiedziałem, aby moja radość
[to] jest, że masz się objawić nam, a nie światu? 23 trwała w was i aby wasza radość była pełna. 12 To jest
Jezus mu odpowiedział: Jeśli ktoś mnie miłoże, będzie moje przykazanie, abyście się wzajemnie miłoże,
zachowywał moje słowo. I mój Ojciec go umiluje, i jak i ja was umilowałem. 13 Nikt nie ma większej
przyjazdy do niego, i u niego zamieszkamy. 24 miłości od tej, gdy ktoś oddaje swoje życie za swoich
Kto mnie nie miłoże, nie zachowuje moich słów. przyjaciół. 14 Wy jesteście moimi przyjaciółmi, jeśli
A słowo, które słyszycie, nie jest moje, ale tego, robicie to, co wam przykazuję. 15 Już więcej nie
który mnie pośłał, Ojca. 25 To wam powiedziałem, będę nazywał was sługami, bo sługa nie wie, co
przebywając z wami. 26 Lecz Pocieszyciel, Duch robi jego pan. Lecz nazwałem was przyjaciółmi, bo
Święty, którego Ojciec poše w moim imieniu, on oznajmiłem wam wszystko, co słyszałem od mego
nauczy was wszystkiego i przypomni wam wszystko, Ojca. 16 Nie wy mnie wybrałeś, ale ja was wybrałem
co wam powiedziałem. 27 Pokój zostawiam wam, mój i przeznaczyłem, abyście wyszli i wydali owoc, i aby
pokój daję wam; daję wam nie tak, jak daje świat. wasz owoc trwał, i aby Ojciec dał wam to, o cokolwiek
Niech się nie twoży wasze serce ani się nie lęka. poprosicie go w moje imię. 17 To wam przykazuję,
28 Słyszelście, że wam powiedziałem: Odchodzę i abyście się wzajemnie miłoże. 18 Jeśli świat was
znowu przyjdę do was. Gdybyście mnie nienawidzi, wiedziecie, że znienawidził mnie wcześniej
radowalibyście się, ponieważ powiedziałem: Idę do niż was. 19 Gdybyście byli ze świata, świat miłoże
Ojca. Mój Ojciec bowiem jest większy niż ja. 20 I teraz to, co jest jego. Ponieważ jednak nie jesteście ze
wam powiedziałem, zanim [to] się stanie, żebyście świata, ale ja was wybrałem ze świata, dlatego
uwierzyli, gdy [to] się stanie. 30 Już nie będę z wami świat was nienawidzi. 20 Przypomnijcie sobie słowo,
wiele mówił, nadchodzi bowiem władca tego świata, które wam powiedziałem: Sługa nie jest większy
a [on] we mnie nic nie ma. 31 Ale żeby świat poznał, od swego pana. Jeśli mnie prześladowali, to i was
że miłoże Ojca i jak Ojciec mi nakazał, tak czynię. będą prześladować. Jeśli moje słowa zachowywali,
Wstańcie, chodźmy stąd. to i wasze będą zachowywać. 21 Ale będą wam to
wszystko czynić z powodu mego imienia, bo nie znają
tego, który mnie pośłał. 22 Gdybym nie przyszedł i
nie mówił im, nie mieliby grzechu. Teraz jednak nie
mają wyjaśnienia dla swego grzechu. 23 Kto mnie
nienawidzi, nienawidzi też mego Ojca. 24 Gdybym nie
spełniał wśród nich tych uczynków, których nikt inny
nie spełniał, nie mieliby grzechu. Teraz jednak widzieli
i nienawidzili i mnie, i mego Ojca. 25 Ale [to się stało],
żeby się wypełniło słowo, które jest napisane w ich
Prawie: Nienawidzili mnie bez powodu. 26 Gdy jednak
przyjdzie Pocieszyciel, którego ja was poślę od Ojca,

15 Ja jestem prawdziwą winoroślą, a mój Ojciec
jest winogrodnikiem. 2 Każda latorośl, która
we mnie nie wydaje owocu, odcina, a każda, która
wydaje owoc, oczyszczona, aby wydawała obfitszy
owoc. 3 Wy już jesteście czysti z powodu słów,
które do was mówiłem. 4 Trwajcie we mnie, a ja w
was. Jak latorośl nie może wydawać owocu sama
z siebie, jeśli nie będzie trwał w winorośli, tak i
wy, jeśli nie będziecie trwał we mnie. 5 Ja jestem
winoroślą, a wy jesteście latoroślami. Kto trwa we
mnie, a ja w nim, ten wydaje obfitszy owoc, bo bez

Duch prawdy, który wychodzi od Ojca, on będzie świadczyć o mnie. **27** Ale i wy będziecie świadczyć, bo jesteście ze mną od początku.

16 To wam powiedziałem, abyście się nie gorszyli.

2 Będą was wyłączać z synagog; owszem, nadchodzi godzina, że każdy, kto was zabije, będzie sądził, że pełni służbę dla Boga. **3** A uczynią wam tak, bo nie poznali Ojca ani mnie. **4** Ale powiedziałem wam to, abyście, gdy nadziejście ta godzina, przypomnieli sobie, że ja wam to powiedziałem. A nie mówiłem wam tego na początku, bo byłem z wami. **5** Lecz teraz idę do tego, który mnie posłał, a żaden z was nie pyta mnie: Dokąd idziesz? **6** Ale ponieważ wam to powiedziałem, smutek napełnił wasze serce. **7** Lecz ja mówię wam prawdę: Pozytycznej jest dla was, abym odszedł. Jeśli bowiem nie odejdę, Pocieszyciel do was nie przyjdzie, a jeśli odejdę, poślę go do was. **8** A gdy on przyjdzie, będzie przekonywał świat o grzechu, o sprawiedliwości i o sądzie. **9** O grzechu, mówię, bo nie uwierzyli we mnie. **10** O sprawiedliwości, bo idę do mego Ojca i już więcej mnie nie zobaczycie. **11** A o sądzie, bo władca tego świata już jest osądzony. **12** Mam wam jeszcze wiele do powiedzenia, ale teraz nie możecie tego znieść. **13** Lecz gdy przyjdzie on, Duch prawdy, wprowadzi was we wszelką prawdę. Nie będzie bowiem mówił sam od siebie, ale będzie mówił to, co usłyszy, i oznajmi wam przyszłe rzeczy. **14** On mnie uwielbi, bo weźmie z mojego i wam oznajmi. **15** Wszystko, co ma Ojciec, jest moje. Dlatego powiedziałem, że weźmie z mojego i wam oznajmi. **16** [Jeszcze] krótki czas, a nie zobaczycie mnie, i znów krótki czas, a zobaczycie mnie, bo ja idę do Ojca. **17** Wtedy [niktórzy] z jego uczniów mówili między sobą: Cóż znaczy to, co nam mówi: [Jeszcze] krótki czas, a nie zobaczycie mnie, i znów krótki czas, a zobaczycie mnie? oraz: Ja idę do Ojca? **18** Dlatego mówili: Cóż znaczy to, co mówi: Krótki czas? Nie rozumiemy, co mówi. **19** Wówczas Jezus poznął, że chcieli go pytać i powiedział do nich: Pytacie się między sobą o to, co powiedziałem: [Jeszcze] krótki czas, a nie zobaczycie mnie, i znów krótki czas, a zobaczycie mnie? **20** Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Wy będziecie plakać i zawodzić, a świat będzie się radował. Będziecie smutni, ale wasz smutek zamieni się w radość. **21** Kobieta, gdy jednak

urodzi dziecko, już nie pamięta cierpienia z powodu radości, że człowiek przyszedł na świat. **22** I wy teraz się smucicie, ale znów was zobaczę i wasze serce będzie się radowało, a nikt nie odbierze wam waszej radości. **23** A tego dnia nie będziecie mnie o nic pytać. Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: O cokolwiek poprosicie Ojca w moje imię, da wam. **24** Dotąd o nic nie prosiliście w moje imię. Proście, a otrzymacie, aby wasza radość była pełna. **25** Mówiłem wam o tym w przypowieściach. Ale nadchodzi godzina, gdy już więcej nie będę mówił wam w przypowieściach, ale otwarcie oznajmię wam o moim Ojcu. **26** W tym dniu będziecie prosić w moje imię. Nie mówię wam, że ja będę prosił Ojca za wami. **27** Sam bowiem Ojciec was miłuje, bo wy mnie umiłowaliście i uwierzyliście, że ja wyszedłem od Boga. **28** Wyszedłem od Ojca i przyszedłem na świat. Znowu opuszczam świat i idę do Ojca. **29** Jego uczniowie mu powiedzieli: Oto teraz mówisz otwarcie i nie opowiadasz żadnej przypowieści. **30** Teraz wiemy, że wszystko wiesz i nie potrzebujesz, aby cię ktoś pytał. Dlatego wierzymy, że wyszedłeś od Boga. **31** Jezus im odpowiedział: Teraz wierzycie? **32** Oto nadchodzi godzina, a nawet już nadeszła, że rozproszycie się każdy w swoją [stronę], a mnie zostawicie samego. Ale nie jestem sam, bo Ojciec jest ze mną. **33** To wam powiedziałem, abyście mieli pokój we mnie. Na świecie będziecie mieć ucisk, ale ufajcie, ja zwyciężyłem świat.

17 To powiedziałi, Jezus podniósł swoje oczy ku niebu i rzekł: Ojcze, nadeszła godzina. Uwielbij swego Syna, aby też twój Syn uwielbił ciebie; **2** Jak mu daleś władzę nad wszelkim ciałem, aby dał życie wieczne tym wszystkim, których mu daleś. (aiōnios g166) **3** A to jest życie wieczne, aby poznali ciebie, jedynego prawdziwego Boga i tego, którego posłałeś, Jezusa Chrystusa. (aiōnios g166) **4** Ja uwielbiłem ciebie na ziemi i dokonczyłem dzieła, które mi daleś do wykonania. **5** A teraz ty, Ojcze, uwielbij mnie u siebie tą chwałą, którą miałem u ciebie, zanim powstał świat. **6** Objawiłem twoje imię ludziom, których mi daleś ze świata. Twoimi byli i daleś mi ich, a oni zachowali twoje słowa. **7** A teraz poznali, że wszystko, co mi daleś, pochodzi od ciebie. **8** Dałem im bowiem słowa, które mi daleś, a oni [je] przyjęli i prawdziwie poznali, że wyszedłem od ciebie, i uwierzyli, że ty mnie posłałeś. **9** Ja proszę za nimi. Nie proszę za

światem, ale za tymi, których mi dałeś, bo są twoi. **10** Ja jestem. A stał z nimi i Judasz, który go zdradził. I wszystko moje jest twoje, a twoje jest moje i jestem **6** Gdy tylko im powiedział: Ja jestem, cofnęli się i uwielbiony w nich. **11** A nie jestem już na świecie, ale padli na ziemię. **7** Wtedy ich znowu spytał: Kogo oni są na świecie, a ja idę do ciebie. Ojciec święty, szukacie? A oni odpowiedzieli: Jezusa z Nazaretu. zachowaj w twoim imieniu tych, których mi dałeś, aby **8** Jezus odpowiedział: Powiedziałem wam, że ja byli jedno jak i my. **12** Gdy byłem z nimi na świecie, ja jestem. Jeśli więc mnie szukacie, pozwölcie tym zachowywałem ich w twoim imieniu. Strzegłem [tych], odejść. **9** [Stał się tak], aby się wypełniły słowa, które których mi dałeś, i żaden z nich nie zginał prócz syna powiedział: Nie straciłem żadnego z tych, których mi zatracenia, żeby się wypełniło Pismo. **13** Ale teraz idę dałeś. **10** Wówczas Szymon Piotr, mając miecz, dobył do ciebie i mówił to na świecie, aby mieli w sobie go, uderzył sługę najwyższego kapłana i odciął mu moją radość w pełni. **14** Ja dałem im twoje słowo, a prawe ucho. A temu słudze było na imię Malchos. świat ich znienawidził, bo nie są ze świata, jak [i] ja **11** I powiedział Jezus do Piotra: Włóż swój miecz nie jestem ze świata. **15** Nie proszę, abyś zabrał ich do pochwy. Czy nie mam pić kielicha, który mi dał ze świata, ale abyś zachował ich od złego. **16** Nie są Ojciec? **12** Wtedy oddział żołnierzy i dowódca oraz ze świata, jak [i] ja nie jestem ze świata. **17** Uświeć strażnicy żydowscy schwytali Jezusa, związał go; **13** I ich w twojej prawdzie. Twoje słowo jest prawdą. **18** zaprowadzili go najpierw do Annasza, bo był teściem Jak ty posłałeś mnie na świat, [tak] i ja posałem ich Kajfasza, który tego roku był najwyższym kapłanem. na świat. **19** A ja za nich uświecam samego siebie, **14** To Kajfasz był tym, który doradził Żydom, że aby i oni byli uświeceni w prawdzie. **20** A nie tylko za pozyteczniej jest, aby jeden człowiek umarł za lud. **15** nimi proszę, lecz i za tymi, którzy przez ich słowo A szedł za Jezusem Szymon Piotr i inny uczeń. Ten uwierzą we mnie; **21** Aby wszyscy byli jedno, jak ty, uczeń zaś był znany najwyższemu kapłanowi i wszedł Ojciec, we mnie, a ja w tobie, aby i oni byli w nas z Jezusem na dziedziniec najwyższego kapłana. **16** jedno, aby świat uwierzył, że ty mnie posłałeś. **22** I Ale Piotr stał na zewnątrz u drzwi. Wtedy wyszedł ten dałem im tę chwałę, którą mi dałeś, aby byli jedno, drugi uczeń, który był znany najwyższemu kapłanowi, jak my jesteśmy jedno. **23** Ja w nich, a ty we mnie, pomówił odźwierną i wprowadził Piotra. **17** Wówczas aby byli doskonali w jedno, żeby świat poznął, że dziewczyna odźwierna zapytała Piotra: Czy i ty mnie posłałeś i że umiłowałeś ich, jak [i] mnie nie jesteś [jednym] z uczniów tego człowieka? On umiłowałeś. **24** Ojciec, chcę, aby ci, których mi dałeś, odpowiedział: Nie jestem. **18** A ponieważ było zimno, byli ze mną tam, gdzie ja jestem, aby oglądali moją strażnicę i słudzy, rozpaliliwszy ogień, stali i grzali chwałę, którą mi dałeś, ponieważ umiłowałeś mnie się. Stał też z nimi Piotr i grzał się. **19** Tymczasem przed założeniem świata. **25** Ojciec sprawiedliwy, świat najwyższy kapłan pytał Jezusa o jego uczniów i o jego ciebie nie poznął, ale ja cię poznalem i oni poznali, naukę. **20** Jezus mu odpowiedział: Ja jawnie mówiłem że ty mnie posłałeś. **26** Objawiłem im twoje imię i światu. Zawsze nauczałem w synagodze i w świątyni, [jeszcze] objawię, aby miłość, którą mnie umiłowałeś, gdzie zewsząd schodzą się Żydzi, a potajemnie nic nie mówiłem. **21** Dlaczego mnie pytasz? Zapytaj tych, którzy słyszeli to, co im mówiłem. Oto oni wiedzą, co mówiłem. **22** A gdy on to powiedział, jeden ze slug, który tam stał, wymierzył policzek Jezusowi, mówiąc: Tak odpowiadasz najwyższemu kapłanowi? **23** Jezus mu odpowiedział: Jeśli źle powiedziałem, daj świadectwo o złu, a jeśli dobrze, dlaczego mnie bijesz? **24** Bo Annasz odesłał go związanego do Kajfasza, najwyższego kapłana. **25** A Szymon Piotr stał i grzał się. I zapytali go: Czy i ty nie jesteś jednym z jego uczniów? A on się wyparł, mówiąc: Nie jestem. **26** Zapytał go jeden ze slug najwyższego

18 To powiedziawszy, Jezus wyszedł ze swoimi uczniami za potok Cedron, gdzie był ogród, do którego wszedł on i jego uczniowie. **2** A Judasz, który go zdradził, znał to miejsce, bo Jezus często się tam zbierał ze swoimi uczniami. **3** Judasz więc, wziąwszy oddział żołnierzy i strażników nad naczelnymi kapłanów i faryzeuszy, przyszedł tam z latarniami, pochodniami i bronią. **4** Wtedy Jezus, wiedząc o wszystkim, co miało na niego przyjść, wyszedł im [naprzeciw] i zapytał: Kogo szukacie? **5** Odpowiedzieli mu: Jezusa z Nazaretu. Jezus powiedział do nich:

kapłana, krewny tego, któremu Piotr odciął ucho: zobaczyli go, zawałali: Ukrzyżuj, ukrzyżuj [go]! Piłat Czyż nie ciebie widziałem z nim w ogrodzie? 27 powiedział do nich: Wy go weźcie i ukrzyżujcie, Wtedy Piotr znowu się wyparł. I zaraz zapiął kogut. bo ja nie znajduję w nim żadnej winy. 7 Żydzi mu 28 Od Kajfasza więc zaprowadzili Jezusa do ratusza; odpowiedzieli: My mamy prawo i według naszego a było rano. Sami jednak nie weszli do ratusza, aby prawa powinien umrzeć, bo czynił siebie Synem się nie skalać, lecz żeby [mogli] spożyć Paschę. Bożym. 8 A gdy Piłat usłyszał te słowa, [jeszcze] 29 Wówczas Piłat wyszedł do nich i zapytał: Jaką bardziej się złąkł. 9 I wszedł znowu do ratusza, i skarge wnosicie przeciwko temu człowiekowi? 30 zapytał Jezusa: Skąd ty jesteś? Lecz Jezus nie dał Odpowiedzieli mu: Gdyby on nie był złoczyńca, nie mu odpowiedzi. 10 Wtedy Piłat powiedział do niego: wydalibyśmy go tobie. 31 I powiedział Piłat: Wy go Nie [chcesz] ze mną rozmawiać? Nie wiesz, że mam weźcie i osądźcie według waszego prawa. Żydzi władzę ukrzyżować cię i mam władzę cię wypuścić? mu odpowiedzieli: Nam nie wolno nikogo zabijać. 11 Jezus odpowiedział: Nie miałbyś żadnej władzy 32 [Stał się tak], aby się wypełniły słowa, które nade mną, gdyby ci [jej] nie dano z góry. Dlatego powiedział Jezus, dając znać, jaką śmiercią miał ten, który mnie tobie wydał, ma większy grzech. 12 umrzeć. 33 Wtedy Piłat znowu wszedł do ratusza, Odtąd Piłat starał się go wypuścić. Żydzi jednak wezwali Jezusa i zapytały go: Czy ty jesteś królem wołali: Jeśli go wypuścisz, nie jesteś przyjacielem Żydów? 34 Jezus mu odpowiedział: Czy mówisz to cesarza. Każdy, kto się czyni królem, sprzeciwia sam od siebie, czy inni powiedzieli ci o mnie? 35 Pilat się cesarzowi. 13 Gdy więc Piłat usłyszał te słowa, odpowiedział: Czy ja jestem Żydem? Twój naród i wyrowadził Jezusa na zewnątrz i usiadł na krześle naczelnego kapłani wydali mi ciebie. Cóż więc uczyniłeś? sędziowskim, na miejscu zwanym Litostrotos, a po 36 Jezus odpowiedział: Moje królestwo nie jest z tego hebrajsku Gabbata. 14 A był to dzień przygotowania świata. Gdyby moje królestwo było z tego świata, Paschy, około godziny szóstej. I powiedział [Piłat] do to moi ludzi walczyliby, abym nie został wydany Żydów: Oto wasz król! 15 Lecz oni zawałali: Strać, Żydom. Teraz jednak moje królestwo nie jest stąd. 37 strać! Ukrzyżuj go! Pilat ich zapytał: Waszego króla Wtedy Piłat zapytał go: A więc jesteś królem? Jezus [mam] ukrzyżować? Naczelnici kapłani odpowiedzieli: mu odpowiedział: Ty mówisz, że jestem królem. Ja po Nie mamy króla poza cesarzem. 16 Wtedy im go to się narodziło i po to przeszłem na świat, aby wydał, żeby go ukrzyżowano. Wzięli więc Jezusa dać świadectwo prawdzie. Każdy, kto jest z prawdy, i wyrowadzili go. 17 A on, niosąc swój krzyż, słucha mego głosu. 38 Pilat powiedział do niego: wyszedł na miejsce zwane [Miejscem] Czaszki, a po Cóż [to] jest prawda? A to powiedział, wyszedł hebrajsku Golgotą; 18 Gdzie go ukrzyżowali, a z nim znowu do Żydów i powiedział do nich: Ja nie znajduję dwóch innych z obu stron, pośrodku zaś Jezusa. 19 w nim żadnej winy. 39 A u was jest zwyczaj, że na Sporządził też Pilat napis i umieścił na krzyżu. A było Paschę wypuszczam was jednego [więźnia]. Chcicie napisane: Jezus z Nazaretu, król Żydów. 20 Napis ten więc, abym was wypuścił króla Żydów? 40 Wówczas czytało wielu Żydów, bo miejsce, gdzie ukrzyżowano wszyscy znowu zawałali: Nie tego, ale Barabasza! A Jezusa, było blisko miasta. A było [to] napisane po Barabasz był bandytą.

19 Wtedy Piłat wziął Jezusa i ubiczował [go]. 2 A żołnierze upięli koronę z cierni, włożyli mu ją na głowę i ubrali go w purpurowy płaszcz. 3 I mówili: Witaj, królu Żydów! I policzkowali go. 4 Pilat znowu wyszedł na zewnątrz i powiedział do nich: Oto wyrowadzam go do was na zewnątrz, abyście wiedzieli, że nie znajduję w nim żadnej winy. 5 Wtedy Jezus wyszedł na zewnątrz w cierniowej koronie i w purpurowym płaszczu. I powiedział do nich Piłat: Oto człowiek! 6 A gdy naczelnici kapłani i [ich] ludzy

hebrajsku, po grecku i po łacinie. 21 Wtedy naczelnici kapłani żydowscy powiedzieli do Piłata: Nie pisz: Król Żydów, ale że on mówił: Jestem królem Żydów. 22 Pilat odpowiedział: Co napisałem, [to] napisałem. 23 A gdy żołnierze ukrzyżowali Jezusa, wzięli jego szaty i podzielili na cztery części, każdemu żołnierzowi część. [Wzięli] też tunikę, a tunika ta nie była szyta, [ale] od góry cała tkana. 24 Mówili więc między sobą: Nie rozcinajmy jej, ale rzućmy losy o to, do kogo ma należeć; aby się wypełniło Pismo, które mówi: Podzielili między siebie moje szaty, a o moje

ubranie rzucali losy. To właśnie zrobili żołnierze. **25** A go położyli. **3** Wyszedł więc Piotr i ten drugi uczeń przy krzyżu Jezusa stały jego matka i siostra jego i poszli do grobu. **4** I biegli obaj razem, ale ten matki, Maria, [żona] Kleofasa, i Maria Magdalena. drugi uczeń wyprzedził Piotra i pierwszy przybył do **26** Gdy więc Jezus zobaczył matkę i ucznia, którego grobu. **5** Kiedy się nachylił, zobaczył leżące płotna, miłował, stojącego obok, powiedział do swojej matki: jednak tam nie wszedł. **6** Przyszedł też Szymon Kobieto, oto twój syn. **7** Potem powiedział do Piotr, idąc za nim. Wszedł do grobowca i zobaczył ucznia: Oto twoja matka. I od tej godziny uczeń [ten] leżące płotna; **7** I chustę, która była na jego głowie, wziął ją do siebie. **28** Potem Jezus, widząc, że już położoną nie z płotnami, ale zwiniętą osobno na wszystko się wykonało, aby się wypełniło Pismo, jednym miejscu. **8** Potem wszedł także ten drugi powiedział: Pragnę. **29** A stało [tam] naczynie pełne uczeń, który pierwszy przybył do grobu, zobaczył i octu. Nasączone więc gąbkę octem, nałożono ją na uwierzył. **9** Jeszcze bowiem nie rozumieli Pisma, że hizop i podano mu do ust. **30** A gdy Jezus skosztował miał zmartwychwstać. **10** Wtedy uczniowie powrócili octu, powiedział: Wykonało się. I schyliwszy głowę, do domu. **11** Ale Maria stała na zewnątrz przed oddał ducha. **31** Wtedy Żydzi, aby ciała nie zostały na grobem, płacząc. A gdy płakała, nachyliła się do krzyża na szabat, ponieważ był dzień przygotowania grobowca; **12** I ujrzała dwóch aniołów w bieli, którzy (bo ten dzień szabatu był wielkim [dniem]), prosili siedzieli tam, gdzie było złożone ciało Jezusa, jeden u Piłata, aby połamano im golenie i zdjęto [ich]. **32** głowy, a drugi u nóg. **13** I zapytali ją: Kobieto, czemu Przyszedł więc żołnierze i polamali golenie pierwszemu placzesz? Odpowiedziała im: Bo zabrali mego Pana i i drugiemu, który z nim był Ukrzyżowany. **33** Ale nie wiem, gdzie go położyli. **14** A to powiedziawszy, gdy przyszli do Jezusa i zobaczyli, że już umarł, nie odwróciła się i ujrzała stojącego Jezusa, lecz nie łamali mu goleni; **34** Lecz jeden z żołnierzy przebił wiedziała, że to Jezus. **15** Jezus ją zapytał: Kobieto, włóczęnią, jego bok i natychmiast wypełnięła krew i czemu placzesz? Kogo szukasz? A ona, siedząc, że to woda. **35** A ten, który to widział, świadczył [o tym], a ogrodnik, odpowiedziała mu: Panie, jeśli ty go wzialeś, jego świadectwo jest prawdziwe [i] on wie, że mówi powiedz mi, gdzie go położyłeś, a ja go zabiorę. **16** prawdę, abyście wy wierzyli. **36** Stało się to bowiem, Jezus powiedział do niej: Mario! A ona, obróciwszy aby się wypełniło Pismo: [Zadna] jego kość nie będzie się, powiedziała do niego: Rabbuni! – co się tłumaczy: złamana. **37** I znowu [w] innym [miejscu] Pismo mówi: Nauczycielu. **17** Jezus do niej powiedział: Nie dotykaj Ujrzą tego, którego przebili. **38** A potem Józef z mnie, bo jeszcze nie wstąpiłem do mego Ojca. Ale idź Arymatei, który z obawy przed Żydami był potajemnie do moich braci i powiedz im: Wstępuję do mego Ojca uczniem Jezusa, prosił Piłata, aby [mógl] zdjąć ciało i waszego Ojca, i [do] mego Boga, i waszego Boga. Jezusa. A Piłat zezwolił. Poszedł więc i zdjął ciało **18** Przyszła [więc] Maria Magdalena, oznajmiając Jezusa. **39** Przyszedł też Nikodem, który przedtem uczniom, że widziała Pana i że jej to powiedział. **19** A przyszedł w nocy do Jezusa, niosąc około stu funtów gdy był wieczór tego pierwszego dnia po szabacie, mieszaniny mirry i aloesu. **40** Wzięli więc ciało Jezusa a drzwi były zamknięte tam, gdzie zgromadzili się i owinęli je w płotna z tymi wonnościами, zgodnie z uczniowie z obawy przed Żydami, przyszedł Jezus, żydowskim zwyczajem grzebania [zmarłych]. **41** A stanął pośrodku i powiedział do nich: Pokój wam. **20** na miejscu, gdzie był Ukrzyżowany, był ogród, a w A to powiedziawszy, pokazał im swoje ręce i bok. I ogródzie nowy grobowiec, w którym jeszcze nikt nie uradowali się uczniowie, ujrzałszy Pana. **21** Jezus był złożony. **42** Tam więc położyli Jezusa z powodu znów powiedział do nich: Pokój wam. Jak Ojciec mnie żydowskiego dnia przygotowania, bo grób był blisko. posłał, tak i ja was posyłam. **22** A to powiedziawszy, tchnął [na nich] i powiedział: Weźcie Ducha Świętego. **23** Komukolwiek przebaczyście grzechy, są im przebaczone, a komukolwiek zatrzymacie, są im zatrzymane. **24** A Tomasz, jeden z dwunastu, zwany Didymos, nie był z nimi, gdy przyszedł Jezus. **25** I powiedzieli mu inni uczniowie: Widzieliśmy Pana.

20 A pierwszego dnia po szabacie, rano, gdy jeszcze było ciemno, Maria Magdalena przyszła do grobu i zobaczyła kamień odwalony od grobowca. **2** Wtedy pobiegła i przyszła do Szymona Piotra i do drugiego ucznia, którego Jezus miłował, i powiedziała do nich: Zabrali Pana z grobu i nie wiemy, gdzie

Lecz on powiedział do nich: Jeśli nie zobaczę na jego ręках śladów gwoździ i nie włożę mego palca w ślady gwoździ, i nie włożę mojej ręki w jego bok, nie uwierzę. 26 A po ośmiu dniach jego uczniowie znowu zapytały Szymona Piotra: Szymonie, [synu] Jonasza, byli w domu, a Tomasz z nimi. I przyszedł Jezus, gdy miłujesz mnie bardziej niż ci? Odpowiedział mu: drzwi były zamknięte, stanał pośrodku i powiedział: Tak, Panie, ty wiesz, że cię miłuję. Powiedział do Pokój wam. 27 Potem powiedział do Tomasza: Włóż niego: Paś moje baranki. 16 Zapytał go znowu, po tu swój palec i obejrzyj moje ręce, wyciągnij swoją raz drugi: Szymonie, [synu] Jonasza, miłujesz mnie? rękę i włóż ją w mój bok, a nie bądź bez wiary, Odpowiedział mu: Tak, Panie, ty wiesz, że cię miłuję, ale wierz. 28 Wtedy Tomasz mu odpowiedział: Mój Powiedział mu: Paś moje owce. 17 Zapytał go po raz Pan i mój Bóg! 29 Jezus mu powiedział: Tomaszu, trzeci: Szymonie, [synu] Jonasza, miłujesz mnie? I uwierzyłeś, ponieważ mnie ujrzałeś. Błogosławieni, zasmucił się Piotr, że go zapytał po raz trzeci: Miłujesz którzy nie widzieli, a uwierzyli. 30 I wiele innych cudów mnie? I odpowiedział mu: Panie, ty wszystko wiesz, ty uczynił Jezus na oczach swoich uczniów, które nie wiesz, że cię miłuję. Jezus powiedział do niego: Paś są napisane w tej księdze. 31 Lecz te są napisane, moje owce. 18 Zaprawdę, zaprawdę powiadam ci: abyście wierzyli, że Jezus jest Chrystusem, Synem Bożym, i abyście wierząc, mieli życie w jego imieniu.

21 Potem Jezus znowu ukazał się uczniom nad Morzem Tyberiadzkim. A ukazał się tak:

2 Byli razem Szymon Piotr, Tomasz, zwany Didymos, Natanael, który był z Kany Galilejskiej, synowie Zebedeusza i dwaj inni z jego uczniów. 3 Szymon Piotr powiedział do nich: Pójdę łowić ryby. Odpowiedzieli mu: Pójdzemy i my z tobą. Poszli więc i zaraz wsiedli do łodzi, ale tej nocy nic nie złowili. 4 A gdy już nastąpił ranek, Jezus stanął na brzegu. Uczniowie jednak nie wiedzieli, że to Jezus. 5 Wtedy Jezus zapytał ich: Dzieci, czy macie co jeść? Odpowiedzieli mu: Nie mamy. 6 A on powiedział do nich: Zarzućcie sieć po prawej stronie łodzi, a znajdziecie. Zarzucili więc i nie mogli jej wyciągnąć z powodu mnóstwa ryb. 7 Wówczas ten uczeń, którego Jezus miłował, powiedział do Piotra: To Pan. A Szymon Piotr, usłyszałszy, że to Pan, przepasał się koszulą (bo był nagi) i rzucił się w morze. 8 Pozostali uczniowie przypłynęli łodzią (bo byli niedaleko od brzegu, około dwustu łokci), ciągnąc sieć z rybami. 9 A gdy wyszli na brzeg, zobaczyli żarzące się węgle i leżącą na nich rybę oraz chleb. 10 Jezus do nich powiedział: Przynieście z tych ryb, które teraz złowiliście. 11 Poszedł więc Szymon Piotr i wyciągnął na ziemię sieć pełną wielkich ryb, [których było] sto pięćdziesiąt trzy, a choć było ich tak wiele, sieć się nie rozdarła. 12 Jezus im powiedział: Chodźcie, jedzcie. I żaden z uczniów nie śmiał go pytać: Kim jesteś? Wiedzieli bowiem, że to Pan. 13 Wtedy Jezus

Gdy byłeś młodszym, opasowałeś się i chodzisz, gdzie chciałeś. Gdy jednak się zestarzejesz, wyciągniesz swoje ręce, a inni cię opasze i poprowadzi, dokąd nie chcesz. 19 Powiedział to, dając znać, jaką śmiercią miał uwielbić Boga. A to powiedziałszy, rzekł mu: Pójdź za mną. 20 A Piotr, odwróciwszy się, zobaczył ucznia, którego Jezus miłował, idącego za nim, który też przy wieczerzy położył się na jego piersi i zapytał: Panie, kto jest tym, który cię wyda? 21 Gdy więc Piotr go zobaczył, zapytał Jezusa: Panie, a co z nim? 22 Jezus mu odpowiedział: Jeśli chcesz, żeby on został, aż przyjdę, co tobie do tego? Ty pójdź za mną. 23 I rozeszła się wśród braci wieść, że ten uczeń nie umrze. Jezus jednak nie powiedział mu, że nie umrze, ale: Jeśli chcesz, aby został, aż przyjdę, co tobie do tego? 24 To jest ten uczeń, który świadczy o tym i to napisał, a wiemy, że jego świadectwo jest prawdziwe. 25 Jest też jeszcze wiele innych [rzeczy], których dokonał Jezus, które gdyby miały być wszystkie z osobna spisane, sądzę, że i cały świat nie mógłby pomieścić ksiąg, które byłyby napisane. Amen.

A ja, Jan, zobaczyłem święte miasto, nowe Jeruzalem, zstępujące z nieba od Boga,
przygotowane jak oblubienica przyozdobiona dla swego męża. I usłyszałem donośny głos z
nieba: Oto przybytek Boga [jest] z ludźmi i będzie mieszkał z nimi. Oni będą jego ludem,
a sam Bóg będzie z nimi i [będzie] ich Bogiem.

Objawienie 21:2-3

Objawienie

19 Potem usłyszałem donośny głos wielkiego tłumu ludzi w niebie, który mówił: Alleluja! Zbawienie i chwała, i cześć, i moc Panu, naszemu Bogu. **2** Bo jego wyroki są prawdziwe i sprawiedliwe, gdyż osądził wielką nierządnicę, która skaziła ziemię swoim nierządem, i pomścił krew swoich sług z jej ręki. **3** I powtórnie powiedzieli: Alleluja! A jej dym wznoси się na wieki wieków. (aiōn g165) **4** I upadło dwudziestu czterech starszych i cztery stworzenia, i oddali poklon Bogu zasiadającemu na tronie, mówiąc: Amen! Alleluja! **5** A od tronu rozległ się głos, który mówił: Chwalcie naszego Boga wszyscy jego słudzy i ci, którzy się go boicie, i mali, i wielcy. **6** I usłyszałem jakby głos wielkiego tłumu i jakby głos wielu wód, i jakby głos potężnych gromów mówiących: Alleluja, bo objął królestwo Pan Bóg Wszechmogący. **7** Cieszmy się i radujmy, i oddajmy mu chwałę, bo nadeszło wesele Baranka, a jego małżonka się przygotowała. **8** I dano jej ubrać się w bisior czysty i śląski, bo bisior to sprawiedliwość świętych. **9** I powiedział mi: Napisz: Błogosławieni, którzy są wezwani na ucztę weselną Baranka. I powiedział mi: To są prawdziwe słowa Boga. **10** I upadłem mu do nóg, aby oddać mu poklon, lecz powiedział mi: Nie rób tego, bo jestem sługa razem z tobą i twoimi braćmi, którzy mają świadectwo Jezusa. Bogu oddaj poklon, bowiem świadectwem Jezusa jest duch proroczy. **11** Potem zobaczyłem niebo otwarte, a oto koń biały, a ten, który na nim siedział, nazywa się Wiernym i Prawdziwym i w sprawiedliwości sądzi i walczy. **12** Jego oczy [były] jak płomień ognia, a na jego głowie [były] wiele koron. I miał wypisane imię, którego nikt nie zna, tylko on sam. **13** Ubrany [był] w szatę zmoczoną we krwi, a jego imię brzmi: Słowo Boże. **14** A wojska w niebie podążały za nim na białych koniach, ubrane w bisior biały i czysty. **15** A z jego ust wychodził ostry miecz, aby nim pobił narody. On bowiem będzie rządził nimi laską żelazną i on wyciska w tłocznii wino zapalczystości i gniewu Boga Wszechmogącego. **16** A na szacie i na biodrzu ma wypisane imię: Król królów i Pan panów. **17** I zobaczyłem jednego anioła stojącego w słońcu. I zawałał donośnym głosem do wszystkich ptaków latających środkiem nieba: Chodźcie, zgromadźcie się na ucztę wielkiego Boga; **18** Aby jeść ciała królów, ciała wodzów i ciała mocarzy, ciała koni i ich jeźdźców, i ciała wszystkich: wolnych i niewolników, małych i wielkich. **19** I zobaczyłem bestię i królów ziemi, i ich wojska zgromadzone, by stoczyć bitwę z tym, który siedzi na koniu, i z jego wojskiem. **20** I schwytana została bestia, a z nią fałszywy prorok, który czynił przed nią cuda, jakimi zwiędł tych, którzy przyjęli znamię bestii i oddawali poklon jej wizerunkowi. Oboje zostali żywcem wrzuceni do jeziora ognia, płonącego siarką. (Limnē Pyr g3041 g4442) **21** Pozostali zaś zostali zabici mieczem wychodzącym z ust tego, który siedział na koniu. I wszystkie ptaki najadły się ich ciałami.

20 I zobaczyłem anioła zstępującego z nieba, mającego klucz do otchlani i wielki łańcuch w ręce. (Abyssos g12) **2** I chwycił smoka, węża starodawnego, którym jest diabeł i szatan, i związał go na tysiąc lat. **3** I wrzucił go do otchlani, zamknął go i opieczętał, aby już nie zwodził narodów, aż się dopełni tysiąc lat. A potem musi być wypuszczony na krótki czas. (Abyssos g12) **4** Zobaczyłem też trony i zasiedli na nich, i dano im władzę sądzenia. I [zobaczyłem] dusze świętych z powodu świadectwa Jezusa i z powodu słowa Bożego oraz tych, którzy nie oddali poklonu bestii ani jej wizerunkowi i nie przyjęli jej znamienia na czoło ani na rękę. I ożyli, i królowali z Chrystusem tysiąc lat. **5** A inni z umarłych nie ożyli, aż się dopełniło tysiąc lat. To jest pierwsze zmartwychwstanie. **6** Błogosławiony i Święty ten, kto ma udział w pierwszym zmartwychwstaniu. Nad nimi druga śmierć nie ma władzy, lecz będą kapelanami Boga i Chrystusa i będą z nim królować tysiąc lat. **7** A gdy się skończy tysiąc lat, szatan zostanie wypuszczony ze swego więzienia. **8** I wyjdzie, aby zwieść narody z czterech krańców ziemi, Goga i Magoga, by zgromadzić je do bitwy. A ich liczba [jest] jak piasek morski. **9** I wyszli na szerokość ziemi, otoczyli obóz świętych i miasto umiłowane. Zstąpił jednak ogień od Boga z nieba i pochłonął ich. **10** A diabeł, który ich zwodził, został wrzucony do jeziora ognia i siarki, gdzie [jest] bestia i fałszywy prorok. I będą męczeni we dnie i w nocy na wieki wieków. (aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442) **11** I zobaczyłem wielki biały tron i zasiadającego na nim, sprzed którego oblicza uciekła ziemia i niebo, i nie znaleziono dla nich miejsca. **12** I zobaczyłem umarłych, wielkich i małych,

stojących przed Bogiem, i otwarto księgi. Otwarto też południa trzy bramy i od zachodu trzy bramy. 14 A inną księgę, [księgę] życia. I osądzeni zostali umarli mur miasta miał dwanaście fundamentów, a na nich według tego, co było napisane w księgach, [to znaczy] dwanaście imion dwunastu apostołów Baranka. 15 A według ich uczynków. 13 I wydało morze umarłych, ten, który rozmawiał ze mną, miał złotą trzcinę, aby którzy w nim byli, również śmierć i piekło wydały zmierzyć miasto, jego bramy i jego mur. 16 Miasto ma umarłych, którzy w nich byli. I zostali osądzeni, każdy kształt czworoboku, a jego długość jest taka sama jak według swoich uczynków. (Hadēs g86) 14 A śmierć i szerokość. I wymierzył miasto trzciną na dwanaście i piekło zostały wrzucone do jeziora ognia. To jest tysięcy stadiów. Jego długość, szerokość i wysokość druga śmierć. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 15 I jeśli są równe. 17 I wymierzył jego mur na sto czterdzieści się ktoś nie znalazł zapisany w księdze życia, został cztery łokcie [według] miary człowieka, która jest wrzucony do jeziora ognia. (Limnē Pyr g3041 g4442) [miara] anioła. 18 Jego mur jest zbudowany z jaspisu,

21 Potem zobaczyłem nowe niebo i nową ziemię.

Pierwsze niebo bowiem i pierwsza ziemia przeminęły i nie było już morza. 2 A ja, Jan, zobaczyłem święte miasto, nowe Jeruzalem, zstępujące z nieba od Boga, przygotowane jak oblubienica przyozdobiona dla swego męża. 3 I usłyszałem donośny głos z nieba: Oto przybytek Boga [jest] z ludźmi i będzie mieszkał z nimi. Oni będą jego ludem, a sam Bóg będzie z nimi i [będzie] ich Bogiem. 4 I otrze Bóg wszelką łzę z ich oczu, i śmierci już nie będzie ani smutku, ani krzyku, ani bólu nie będzie, bo pierwsze rzeczy przeminęły. 5 A zasiadający na tronie powiedział: Oto wszystko czynię nowe. I powiedział do mnie: Napisz, bo te słowa są wiarygodne i prawdziwe. 6 I powiedział do mnie: Stało się. Ja jestem Alfa i Omega, początek i koniec. Ja spragnionemu dam darmo ze źródła wody życia. 7 Kto zwycięży, odziedziczy wszystko i będę dla niego Bogiem, a on będzie dla mnie synem. 8 Ale bojaźniwi, niewierzący, obrzydliwi, mordercy, rozpustnicy, czarownicy, bałwochwalcy i wszyscy kłamcy [będą mieli] udział w jeziorze płonącym ogniem i siarką. To jest druga śmierć. (Limnē Pyr g3041 g4442)

9 I przyszedł do mnie jeden z siedmiu aniołów, którzy mieli siedem czasz napełnionych siedmioma ostatecznymi plagami, i odezwał się do mnie, mówiąc: Chodź tutaj, pokażę ci oblubienicę, małżonkę Baranka. 10 I przeniósł mnie w duchu na góre wielką i wysoką, i pokazał mi wielkie miasto, święte Jeruzalem, zstępujące z nieba od Boga; 11 Mające chwałę Boga. 12 Mialo ono wielki i wysoki mur, miało dwanaście bram, a na bramach dwunastu aniołów i wypisane imiona, które są [imionami] dwunastu pokoleń synów Izraela. 13 Od wschodu trzy bramy, od północy trzy bramy, od

południa trzy bramy i od zachodu trzy bramy. 14 A mur miasta miał dwanaście fundamentów, a na nich dwanaście imion dwunastu apostołów Baranka. 15 A ten, który rozmawiał ze mną, miał złotą trzcinę, aby zmierzyć miasto, jego bramy i jego mur. 16 Miasto ma kształt czworoboku, a jego długość jest taka sama jak i szerokość. I wymierzył miasto trzciną na dwanaście tysięcy stadiów. Jego długość, szerokość i wysokość są równe. 17 I wymierzył jego mur na sto czterdzieści cztery łokcie [według] miary człowieka, która jest [miara] anioła. 18 Jego mur jest zbudowany z jaspisu, miasto zaś ze szczerego złota podobnego do czystego szkła. 19 Fundamenty muru miasta ozdobione [były] wszelkimi drogimi kamieniami. Pierwszy fundament to jaspis, drugi – szafir, trzeci – chalcedon, czwarty – szmaragd; 20 Piąty – sardoniks, szósty – karneol, siódmy – chryzolit, ósmy – beryl, dziewiąty – topaz, dziesiąty – chryzopraz, jedenasty – hiacynt, dwunasty – ametyst. 21 A dwanaście bram [to] dwanaście perel. Każda brama była z jednej perły. A rynek miasta to szczerze złoto, jak przezroczyste szkło. 22 Lecz świątyni w nim nie widziałem, bo jego świątynią jest Pan Bóg Wszechmogący oraz Baranek. 23 A miasto nie potrzebuje słońca ani księżyca, aby świeciły w nim, bo oświetla je chwała Boga, a jego lampą jest Baranek. 24 Narody, które będą zbabione, będą chodziły w jego świetle, a królowie ziemi wniosą do niego swoją chwałę i cześć. 25 W dzień jego bramy nie będą zamknięte, bo nocy tam nie będzie. 26 I wniosą do niego chwałę i cześć narodów. 27 I nie wejdzie do niego nic nieczystego ani ten, kto popełnia obrzydliwość i kłamstwo, tylko ci, którzy są zapisani w księdze życia Baranka.

22 I pokazał mi czystą rzekę wody życia, przejrzystą jak kryształ, wypływającą z tronu Boga i Baranka.

2 A pośrodku rynku miasta, po obu stronach rzeki, [były] drzewo życia przynoszące owoc dwunastu rodzajów, wydające swój owoc co miesiąc. A liście drzewa [służą] do uzdrawiania narodów. 3 I nie będzie z nich żadnego przekleństwa. Lecz będzie w nim tron Boga i Baranka, a jego słudzy będą mu służyć. 4 I będą oglądać jego oblicze, a jego imię [będzie] na ich czołach. 5 I nocy tam nie będzie, i nie będzie im potrzeba lampy ani światła słońca, bo Pan Bóg będzie im świecił i będą królować na wieki wieków. (aiōn g165)

6 I powiedział do mnie: Te słowa są wiarygodne i

prawdziwe, a Pan, Bóg świętych proroków, posłał swego anioła, aby pokazać swym slugom, co ma się stać wkrótce. 7 Oto przyjdę wkrótce: Błogosławiony, który zachowuje słowa proroctwa tej księgi. 8 A ja, Jan, widziałem to wszystko i słyszałem. A gdy usłyszałem i zobaczyłem, upadłem do nóg anioła, który mi to pokazywał, aby oddać mu poklon. 9 Lecz powiedział do mnie: Nie rób [tego], bo jestem slugą z tobą i twoimi braćmi prorokami, i z tymi, którzy zachowują słowa tej księgi. Bogu oddaj poklon. 10 Potem powiedział do mnie: Nie pieczętuj słów proroctwa tej księgi, bo czas jest bliski. 11 Kto krzywdzi, niech nadal wyrządza krzywdę, kto plugawy, niech się nadal plugawi, kto sprawiedliwy, niech nadal będzie sprawiedliwy, a kto święty, niech się nadal uświeca. 12 A oto przyjdę wkrótce, a moja zapłata [jest] ze mna, aby oddać każdemu według jego uczynków. 13 Ja jestem Alfa i Omega, początek i koniec, pierwszy i ostatni. 14 Błogosławieni, którzy wypełniają jego przykazania, aby mieli prawo do drzewa życia i aby weszli przez bramy do miasta. 15 Na zewnątrz zaś [sa] psy, czarownicy, rozpustnicy, mordercy, bałwochwalczy i każdy, kto miłuje i czyni kłamstwo. 16 Ja, Jezus, posłałem mojego anioła, aby wam świadczył o tym w kościółach. Ja jestem korzeniem i potokiem Dawida, jasną gwiazdą poranną. 17 A Duch i obłubienica mówią: Przyjdź! A kto słyszy, niech powie: Przyjdź! A kto pragnie, niech przyjdzie, a kto chce, niech darmo weźmie wodę życia. 18 Oświadczam zaś każdemu, kto słucha słów proroctwa tej księgi: Jeśli ktoś dołoży [coś] do tego, dołoży mu też Bóg plag opisanych w tej księdze; 19 A jeśli ktoś odejmie [coś] ze słów księgi tego proroctwa, odejmie też Bóg jego dział z księgi życia i ze świętego miasta, i z [rzeczy], które są opisane w tej księdze. 20 [Tak] mówi ten, który zaświdaacz o tym: Zaprawdę, przyjdę wkrótce. Amen! O tak, przyjdź, Panie Jezu! 21 Łaska naszego Pana Jezusa Chrystusa [niech będzie] z wami wszystkimi. Amen.

66 Wiersze

Polskie at AionianBible.org

The Bible is a library of 66 books in the Protestant Canon written by 40 different men over a span of 1,500 years from 1435 BC to 65 AD with one consistent message. From the first page through the last, Jesus. Genesis promised our deliverer is coming, Jesus. Moses said our better prophet is coming, Jesus. Isaiah prophesied our Messiah will be a suffering servant, Jesus. John announced our Anointed One is here, Jesus. Jesus himself testified he is our Lord God, Yahweh. The gospels agree our conqueror of death has risen, Jesus. The Apostles witnessed our victor ascend to his throne in Heaven, Jesus. And Revelation promises Jesus' return for our final judgment. Are you ready? Read the Bible cover to cover at AionianBible.org and answer these questions. How did I get here? Why am I here? How do I determine right or wrong? How can I escape condemnation? What is my destiny? Begin with the primer verses below.

Rodzaju 9:8 Potem Bóg powiedział do Noego i do jego synów z nim: 9:9 A ja, oto ja ustanawiam moje przymierze z wami i z waszym potomstwem po was; 9:10 I z wszelką żywą istotą, która [jest] z wami, z ptactwem, bydłem oraz z wszelkim zwierzęciem ziemi, [które jest] z wami, od wszystkich, które wyszły z arkii, [aż] do każdego zwierzęcia ziemi. 9:11 Ustanowię moje przymierze z wami. Nie będzie już więcej zgładzone wszelkie ciało wodami potopu ani nie będzie już więcej potopu, który miałby zniszczyć ziemię. 9:12 I Bóg powiedział: To [jest] znak przymierza, które ja ustanawiam między mną a wami i między wszelką żywą istotą, która jest z wami, na wieczne pokolenia. 9:13 Kładę na obłoku mój łuk, który będzie [na] znak przymierza między mną a ziemią.

Wyjścia 14:13 Mojżesz odpowiedział ludowi: Nie bójcie się, stójcie i patrzcie na wybawienie PANA, które was dziś okaże. Egipcjan bowiem, których teraz widziecie, nie zobaczycie nigdy więcej. 14:14 PAN będzie za was walczył, a wy będziecie milczeć.

Kapłańska 20:26 I będziecie dla mnie świętym, bo ja, PAN, jestem świętym i oddzieliłem was od [innych] narodów, abyście byli moimi.

Liczب 6:24 Niech ci błogosławi PAN i niech cię strzeże; 6:25 Niech PAN rozjaśni nad tobą swoje oblicze i niech ci będzie łaskawy; 6:26 Niech PAN wróci ku tobie swoje oblicze i niech da ci pokój.

Powtórzonego 18:18 Wzbudzę im proroka podobnego do ciebie spośród ich braci i włożę moje słowa w jego usta, a on powie im wszystko, co mu rozkażę. 18:19 I jeśli ktoś nie będzie posłuszny moim słowom, które będzie on mówić w moim imieniu, zażądam od niego [zdania sprawy].

Jozuego 1:7 Tylko wzmacnij się i bądź bardzo mężyń, abyś pilnował wypełniania wszystkiego według prawa, które nakazał ci Mojżesz, mój sługa. Nie odstępuj od niego ani na prawo, ani na lewo, aby ci się wiodło, dokądkolwiek pójdziesz. 1:8 Niech ta księga Prawa nie oddala się od twoich ust, ale rozmyśl o niej we dnie i w nocy, abyś pilnował wypełnienia wszystkiego, co w niej jest napisane. Wtedy bowiem poszczęści się twojej drodze i będzie ci się wiodło. 1:9 Czyż ci nie nakazałem? Wzmocnij się i bądź mężny. Nie lękaj się i nie przerażaj, gdyż PAN, twój Bóg, jest z tobą, dokądkolwiek pójdziesz.

Księga Sędziów 2:7 Lud służył PANU przez wszystkie dni Jozuego i przez wszystkie dni starszych, którzy przeżyli Jozuego i widzieli wszystkie wielkie dzieła PANA, jakie uczynił dla Izraela.

Rut 1:16 Rut jednak odpowiedziała: Nie nalegaj na mnie, abym cię opuściła i odeszła od ciebie. Gdziekolwiek bowiem pójdziesz i ja pójdę, a gdziekolwiek zamieszkasz i ja zamieszkam. Twój lud będzie moim ludem, a

twój Bóg będzie moim Bogiem. **1:17** Gdzie ty umrzesz, [tam i] ja umrę, i tam będę pogrzebana. Niech mi to PAN uczyni i niech do tego dorzuci, jeśli coś innego niż śmierć oddzieli mnie od ciebie.

I Samuela 16:7 Lecz PAN powiedział do Samuela: Nie patrz na jego urodę ani na jego wysoki wzrost, gdyż go odrzuciłem. [PAN] bowiem [nie patrzy] na to, na co patrzy człowiek, bo człowiek patrzy [na to, co jest] przed oczami, ale PAN patrzy na serce.

II Samuela 7:22 Dlatego jesteś wielki, PANIE Boże. Nie ma bowiem nikogo podobnego do ciebie i nie ma Boga oprócz ciebie, zgodnie z tym, co usłyszeliśmy na własne uszy.

I Królewska 2:3 Zachowuj nakaz PANA, swego Boga, abyś chodził jego drogami i przestrzegał jego ustaw, jego przykazań, jego praw i jego świadectw, jak jest napisane w Prawie Mojżesza, aby ci się wiodło we wszystkim, co będziesz czynił, i wszędzie, dokądkolwiek się zwróciś;

II Królewska 22:19 Ponieważ twoje serce zmięękło i upokorzyłeś się przed PANEM, gdy usłyszałeś, co powiedziałem przeciw temu miejscu i przeciw jego mieszkańców – że staną się spustoszeniem i kłtwą – rozdarłeś swoje szaty i plakaleś przede mną, to i ja również [ciebie] wysuchałem, mówi PAN.

I Kronik 29:17 Wiem ja, mój Boże, że badasz serca i upodobalesz sobie prawość. Dlatego w prawości swego serca dobrowolnie złożyłem w ofierze to wszystko. Teraz z radością widzę, że również twój lud, który znajduje się tutaj, dobrowolnie składa ci ofiary.

II Kronik 7:14 I jeśli mój lud, który jest nazywany moim imieniem, ukorzy się, będzie modlić się i szukać mojego oblicza, i odwróci się od swoich złych dróg, wtedy wysłucham go z nieba, przebaczę mu grzech i uzdrawię jego ziemię.

Ezdrasza 7:10 Ezdrasz bowiem przygotował swoje serce, aby szukać prawa PANA i wykonywać je, a także by nauczać w Izraelu ustaw i sądów.

Nehemiasza 6:3 Wysłałem więc do nich posłańców z taką odpowiedzią: Wykonuję wielką pracę i nie mogę zejść. Czemu miałaby stać ta praca, gdybym jej zaniechał, by zejść do was?

Estery 4:14 Jeśli bowiem ty całkowicie będziesz milczeć w tym czasie, uwolnienie i wybawienie dla Żydów przyjdzie z innego miejsca, ale ty i dom twego ojca zginiecie. A kto wie, czy nie na tę właśnie chwilę dosiąpiłaś godności królestwa?

Hioba 19:25 Wiem bowiem, że mój Odkupiciel żyje i że [w] ostateczny [dzień] stanie na ziemi.

Psalmów 23:1 Psalm Dawida. PAN jest moim pasterzem, niczego mi nie zabraknie. **23:2** Sprawia, że kładę się na zielonych pastwiskach, prowadzi mnie nad spokojne wody. **23:3** Posila moją duszę, prowadzi mnie ścieżkami sprawiedliwości ze względu na swoje imię. **23:4** Choćbym nawet chodził doliną cienia śmierci, zla się nie uleknę, bo ty jesteś ze mną; twoja laska i kij pocieszą mnie. **23:5** Zastawiasz przede mną stół wobec moich wrogów, namaszczasz mi głowę olejkiem, mój kielich przelewia się. **23:6** Zaprawdę dobroć i miłosierdzie pojdu w ślad za mną po wszystkie dni mego życia i będę mieszkał w domu PANA przez długie czasy.

Przysłów 3:5 Ufaj PANU z całego swego serca i nie polegaj na swoim rozumie. **3:6** Zważaj na niego we wszystkich swoich drogach, a on będzie prostować twoje ścieżki.

Kaznodziei 3:10 Widziałem pracę, którą Bóg dał synom ludzkim, aby się nią trudzili. **3:11** Wszystko dobrze uczynił w swoim czasie. Włożył także świat w ich serca, mimo że człowiek nie zdąży pojąć działa, którego Bóg dokonuje od początku do końca.

Pieśń nad Pieśniami 2:4 Wprowadził mnie do komnaty biesiadnej, a jego chorągwią nadę mną jest miłość.

Izajasza 9:6 Dziecko bowiem narodziło się nam, syn został nam dany. Na jego ramieniu spocznie władza, a nazwa go imieniem: Cudowny, Doradca, Bóg Mocny, Ojciec Wieczności, Książę Pokoju; 9:7 A rozszerzeniu jego władzy i pokoju nie będzie końca, [zasiądzie] na tronie Dawida i nad jego królestwem, aż je ustanowi i utwierdzi sądem i sprawiedliwością, odtąd i na wieki. Dokona tego gorliwość PANA zastępów.

Jeremiasza 1:4 Doszło do mnie słowo PANA mówiące: 1:5 Zanim ukształtowałem cię w łonie, znałem cię, zanim wyszedłeś z łona, uświęciłem cię i ustanowiłem prorokiem dla narodów. 1:6 Wtedy powiedziałem: Ach, Panie BOŻE! Oto nie umiem mówić, bo jestem dzieckiem. 1:7 Ale PAN powiedział do mnie: Nie mów: Jestem dzieckiem. Pójdź zamiast mnie, do kogokolwiek cię poślę, i będziesz mówił, cokolwiek ci rozkażę. 1:8 Nie bój się ich twarzy, bo ja [jestem] z tobą, aby cię wybawić, mówi PAN. 1:9 Wtedy PAN wyciągnął swoją rękę i dotknął moich ust. I powiedział do mnie PAN: Oto wkładam moje słowa do twoich ust. 1:10 Patrz, dziś ustanawiam cię nad narodami i królestwami, abyś wykorzeniał, burzył, wytracał i niszczył, byś budował i sadził.

Lamentacje 3:21 Biorę to sobie do serca, [dlatego] mam nadzieję. 3:22 To wielkie miłosierdzie PANA, że nie zginieliśmy, gdyż nie ustaje jego litość. 3:23 Każdego poranka się odnawia, wielka jest twoja wierność.

Ezechiela 36:26 I dam wam nowe serce, i włożę nowego ducha do waszego wnętrza. Wyjmę serce kamienne z waszego ciała, a dam wam serce mięsiste. 36:27 Włożę mego Ducha do waszego wnętrza i sprawię, że będziecie chodzić według moich ustaw [i będziecie] przestrzegać moich sądów, i wykonywać je.

Daniela 3:16 Szadrak, Meszak i Abed-Nego odpowiedzieli królowi: Nabuchodonozorze, my się nie martwimy tym, co odpowiedzieć. 3:17 Nasz Bóg, którego chwalimy, może nas wyrwać z pieca rozpalonego ogniem i z twojej ręki. Czy wyrwie nas, królu; 3:18 Czy nie [wyrwie], niech ci będzie wiadomo, królu, że nie będziemy chwalić twoich bogów ani nie oddamy pokłonu złotemu posagowi, który wystawileś.

Ozeasza 6:6 Pragnę bowiem miłosierdzia, a nie ofiary, i poznania Boga bardziej niż całopalenia.

Joela 2:28 I stanie się potem, że wyleję swojego Ducha na wszelkie ciało, i będą prorokować wasi synowie i wasze córki, wasi starcy będą mieć sny, a wasi młodzieżcy – widzenia. 2:29 Nawet na sługi i służebnice wyleję w tych dniach swojego Ducha. 2:30 I ukażę cuda na niebie i na ziemi, krew, ogień i kłęby dymu. 2:31 Słońce zmieni się w ciemność, a księżyc w krew, zanim nadzieje dzień PANA, wielki i straszny. 2:32 I stanie się, że każdy, kto wezwie imienia PANA, zostanie wybawiony, bo na górze Syjon i w Jerozolimie będzie wybawienie, jak powiedział PAN, [to jest] w resztkach, które PAN powoła.

Amosa 5:24 Niech raczej sąd tryksa jak woda, a sprawiedliwość jak gwałtowny strumień.

Abdiasza 1:15 Bliski bowiem [jest] dzień PANA dla wszystkich narodów. Jak ty postępowałeś, tak postąpią z tobą. Twoja odpłata spadnie na twoją głowę.

Jonasza 2:6 Zstąpiłem aż do posad gór, swymi ryglami ziemia zamknęła się przede mną na wieki. Ty jednak wyprowadziłeś moje życie z dołu, PANIE, mój Boże! 2:7 Gdy moja dusza we mnie omdlewała, wspomniałem na PANA, a moja modlitwa przyszła do ciebie, do twej świętej świątyni. 2:8 Ci, którzy trzymają się próżnych marności, pozbawiają się miłosierdzia; 2:9 Ale ja z głosem dziękczynienia będę ci składał ofiary, wypełnię to, co ślubowałem. Od PANA [pochodzi] wybawienie.

Micheasza 6:8 On ci oznajmił, człowiekowi, co jest dobre i czego PAN żąda od ciebie: jedynie [tego], byś czynił sprawiedliwie, kochał miłosierdzie i pokorne chodził z twoim Bogiem.

Nahuma 1:2 PAN jest Bogiem zazdrosnym i mściwym; PAN jest mściwy i pełen gniewu; PAN mści się nad swoimi przeciwnikami i zachowuje gniew wobec swoich wrogów. 1:3 PAN jest neskory do gniewu i wielki w mocy, a winnego nie uniewinni. Droga PANA [jest] w wichrze i w burzy, a obłok jest prochem pod jego stopami.

Habakuka 3:17 Choćby drzewo figowe nie zakwitło i nie było plonu w winnicach, choćby i owoc oliwy zawiódł, i pola nie przyniosły żywności, trzoda zniknęła z owczarni, i nie było bydła w oborach; 3:18 Ja jednak będę się radował w PANU, rozraduję się w Bogu mojego zbawienia. 3:19 Pan BÓG jest moją siłą i uczyni moje nogi jak [nogi] łan, i sprawi, że będę chodzić po wyżynach. Przewodnikowi chóru, na moje instrumenty strunowe.

Sofoniasza 3:17 PAN, twój Bóg, pośród ciebie jest potężny; on [cię] zbawi i rozraduje się wielce nad tobą; będzie się cieszyć ze swojej miłości [wobec ciebie] i rozweseli się nad tobą ze śpiewaniem, [mówiąc]:

Aggeusza 1:4 A czy dla was [jest] to czas, abyście mieszkały w swoich domach wyłożonych deskami, podczas gdy ten dom [leży] opustoszały? 1:5 Teraz więc [tak] mówi PAN zastępów: Zastanówcie się nad swoimi drogami. 1:6 Siejecie wiele, a mało zbieracie; jecie, ale się nie nasycacie; pijecie, ale nie gasicie pragnienia; ubieracie się, lecz nikt nie może się ogrzać, a ten, kto gromadzi zarobek, gromadzi go w dziurawym worku. 1:7 Tak mówi PAN zastępów: Zastanówcie się nad swoimi drogami.

Zachariasza 12:10 I wyleję na dom Dawida i na mieszkańców Jerozolimy ducha łaski i modlitwy. Będą patrzyć na mnie, którego przebili, i będą go opłakiwać, jak się opłakuje jedynaka; będą gorzko płakać nad nim, jak się płacze gorzko nad pierworodnym.

Malachiasza 4:2 Ale dla was, którzy się boicie mojego imienia, wzejdzie Słońce sprawiedliwości z uzdrawieniem na swoich skrzydlach; wtedy wyjdziecie i wyróżnijecie jak cieletka z zagrody. 4:3 I podepczecie bezbożnych, gdyż będą prochem pod waszymi nogami w dniu, kiedy to uczynię, mówi PAN zastępów.

Mateusza 28:18 Wtedy Jezus podszedł i powiedział do nich: Dana mi jest wszelka władza na niebie i na ziemi. 28:19 Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody, chrzcząc je w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego; 28:20 Uczęc je przestrzegać wszystkiego, co wasm przekazałem. A oto ja jestem z wami przez wszystkie dni aż do końca świata. Amen. (aiōn g165)

Marka 1:14 Lecz potem, gdy Jan został wtrącony [do więzienia], Jezus przyszedł do Galilei, głosząc ewangelię królestwa Bożego; 1:15 I mówiąc: Wypełnił się czas i przybliżyło się królestwo Boże. Pokutujcie i wierzcie ewangelii. 1:16 A przechadzając się nad Morzem Galilejskim, zobaczył Szymona i Andrzeja, jego brata, zarzucających sieć w morze; byli bowiem rybakami. 1:17 I powiedział do nich Jezus: Pójdzcie za mną, a sprawię, że staniecie się rybakami ludzi. 1:18 A [oni] natychmiast zostawili swoje sieci i poszli za nim.

Łukasza 4:18 Duch Pana nade mną, ponieważ namaścił mnie, abym głosił ewangelię ubogim, posłał mnie, abym uzdrawiał skruszonych w sercu, abym uwięzionym zwiastował wyzwolenie, a ślepym przejrzenie, abym uciśnionych wypuścił na wolność;

Jana 3:16 Tak bowiem Bóg umiłował świat, że dał swego jednorodzonego Syna, aby każdy, kto w niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne. (aiōnios g166) 3:17 Bo Bóg nie posłał swego Syna na świat, aby potępił świat, lecz aby świat był przez niego zbawiony.

Dzieje 1:7 Lecz on im odpowiedział: Nie do was należy znać czasy i pory, które Ojciec ustanowił swoją władzą. 1:8 Ale przyjmicie moc Ducha Świętego, który zstąpi na was, i będącie mi świadkami w Jerozolimie, w całej Judei, w Samarii i aż po krańce ziemi.

Rzymian 11:32 Bóg bowiem zamknął ich wszystkich w niewierze, aby się nad wszystkimi zmiłować. (eleēsē g1653) 11:33 O głębokości bogactwa zarówno mądrości, jak i poznania Boga! Jak niezbadane są jego wyroki i niedocieczone jego drogi! 11:34 Któż bowiem poznal myśl Pana albo kto był jego doradcą? 11:35 Lub kto pierwszy mu coś dał, aby otrzymać odpłatę? 11:36 Z niego bowiem, przez niego i w nim jest wszystko. Jemu chwała na wieki. Amen. (aiōn g165)

I Koryntian 6:9 Czy nie wiecie, że niesprawiedliwi nie odziedziczą królestwa Bożego? Nie łudźcie się: ani rozpustnicy, ani bałwochwali, ani cudzołożnicy, ani zniewieściali, ani mężczyźni współżyciący ze sobą; 6:10 Ani złodzieje, ani chciwi, ani pijacy, ani złorzeczący, ani zdziercy nie odziedziczą królestwa Bożego. 6:11 A takimi niektórzy z was byli. Lecz zostaliście obmyci, lecz zostaliście uświęceni, lecz zostaliście usprawiedliwieni w imię Pana Jezusa i przez Ducha naszego Boga.

II Koryntian 5:17 Tak więc jeśli ktoś [jest] w Chrystusie, nowym [jest] stworzeniem; [to, co] stare, przeminęło, oto wszystko stało się nowe. 5:18 A wszystko to [jest] z Boga, który nas pojednał ze sobą przez Jezusa Chrystusa i dał nam służbę pojednania. 5:19 Bóg bowiem był w Chrystusie, jednając świat z samym sobą, nie poczytując ludziom ich grzechów, i nam powierzył to słowo pojednania. 5:20 Tak więc w miejsce Chrystusa sprawujemy poselstwo, tak jakby Bóg upominał [was] przez nas. W miejsce Chrystusa prosimy: Pojednajcie się z Bogiem. 5:21 [On] bowiem tego, który nie znał grzechu, za nas grzechem uczynił, abyśmy w nim stali się sprawiedliwością Bożą.

Galacjan 1:6 Dziwię się, że tak szybko dajecie się odwieść od tego, który was powołał ku łasce Chrystusa, do innej ewangelii; 1:7 Która nie jest inną; są tylko pewni [ludzie], którzy was niepokoją i chcą wypaczyć ewangelię Chrystusa.

Efezjan 2:1 I was [ożywił], którzy byliście umarli w upadkach i w grzechach; 2:2 W których niegdyś postępowaliście według zwyczaju tego świata [i] według władcy, który rządzi w powietrzu, ducha, który teraz działa w synach nieposłuszeństwa. (aiōn g165) 2:3 Wśród nich i my wszyscy żyliśmy niegdyś w poządroliwościach naszego ciała, czyniąc to, co się podobało ciału i myślom, i byliśmy z natury dziećmi gniewu, jak i inni. 2:4 Lecz Bóg, który jest bogaty w miłosierdzie, z powodu swojej wielkiej miłości, którą nas umiłował; 2:5 I [to wtedy], gdy byliśmy umarli w grzechach, ożywił nas razem z Chrystusem, [gdyz] łaską jesteście zbawieni; 2:6 I razem z nim wskrzesił, i razem z nim posadził w [miejscach] niebiańskich w Chrystusie Jezusie; 2:7 Aby okazać w przyszłych wiekach przemożne bogactwo [swojej] łaski przez swoją dobrą względem nas w Chrystusie Jezusie. (aiōn g165) 2:8 Łaską bowiem jesteście zbawieni przez wiarę, i to nie [jest] z was, jest to dar Boga. 2:9 Nie z uczynków, aby nikt się nie chlubił. 2:10 Jesteśmy bowiem jego dzielem, stworzeni w Chrystusie Jezusie do dobrych uczynków, które Bóg wcześniejszy przygotował, abyśmy w nich postępowali.

Filipian 3:7 Lecz to, co było dla mnie zyskiem, ze względu na Chrystusa uznałem za stratę. 3:8 Owszem, wszystko uznaję za stratę dla znakomitości poznania Chrystusa Jezusa, mojego Pana, dla którego wszystko utracilem i uznaję to za gnój, aby zyskać Chrystusa; 3:9 I znaleźć się w nim, nie mając własnej sprawiedliwości, tej, która jest z prawa, ale tę, która jest przez wiarę Chrystusa, [to jest] sprawiedliwość z Boga przez wiarę;

Kolosan 1:15 On jest obrazem Boga niewidzialnego [i] pierworodnym wszelkiego stworzenia. 1:16 Przez niego bowiem wszystko zostało stworzone, to, co w niebie i [to, co] na ziemi, [to, co] widzialne i [co] niewidzialne, czy trony, czy panowania, czy zwierzchności, czy władze. Wszystko przez niego i dla niego zostało stworzone. 1:17 On jest przed wszystkim i wszystko istnieje dzięki niemu. 1:18 On też jest głową ciała – kościoła; on jest początkiem [i] pierworodnym z umarłych, aby we wszystkim był pierwszy; 1:19 Ponieważ upodobał sobie [Ojciec], aby w nim zamieszkała cała pełnia; 1:20 I żeby przez niego pojednał wszystko ze sobą, czyniąc pokój przez krew jego krzyża; przez niego, [mówię], to, co jest na ziemi, jak i to, co jest w niebie.

I Tesaloniczan 4:1 Ponadto, bracia, prosimy was i zachęcamy przez Pana Jezusa, abyście – według otrzymanego od nas [pouczenia o tym], jak należy postępować i podobać się Bogu – coraz bardziej [w tym] obfitowali. 4:2 Wiecie przecież, jakie nakazy daliśmy wam przez Pana Jezusa. 4:3 Taka jest bowiem wola Boga, wasze uświęcenie, żebyście powstrzymywali się od nierządu; 4:4 Aby każdy z was umiał utrzymać

swoje naczynie w świętości i poszanowaniu; **4:5** Nie w namiętności żądzy jak poganie, którzy nie znają Boga;

II Tesalonickan **3:6** A nakazujemy wam, bracia, w imię naszego Pana Jezusa Chrystusa, abyście stronili od każdego brata, który postępuje nieporządnie, a nie według przekazanych nauk, które otrzymał od nas. **3:7** Sami bowiem wiecie, jak należy nas naśladować, ponieważ nie żyliśmy wśród was nieporządnego; **3:8** Ani u nikogo nie jedliśmy chleba za darmo, ale pracowaliśmy w trudzie i zmęczeniu we dnie i w nocy, aby dla nikogo z was nie być ciężarem. **3:9** Nie jakobyśmy nie mieli do [tego] prawa, lecz żeby dać was samych siebie za przykład do naśladowania. **3:10** Gdy bowiem byliśmy u was, to nakazaliśmy was: Kto nie chce pracować, niech [też] nie je.

I Tymoteusza **2:1** Zachęcam więc przede wszystkim, aby zanoszone były prośby, modlitwy, wstawiennictwa i dziękczynienia za wszystkich ludzi; **2:2** Za królów i za wszystkich sprawujących władzę, abyśmy mogli prowadzić życie ciche i spokojne, z całą pobożnością i uczciwością. **2:3** Jest to bowiem [rzecz] dobra i miła w oczach Boga, naszego Zbawiciela; **2:4** Który chce, aby wszyscy ludzie zostali zbawieni i doszli do poznania prawdy. **2:5** Jeden bowiem jest Bóg, jeden też pośrednik między Bogiem a ludźmi, człowiek Chrystus Jezus;

II Tymoteusza **2:8** Pamiętaj, że Jezus Chrystus, potomek Dawida, powstał z martwych według mojej ewangelii; **2:9** Dla której znoszę cierpienia jak złoczyńca, aż do więzów, ale słowo Boże nie jest związane. **2:10** Dlatego wszystko znoszę przez względ na wybranych, aby i oni dostąpili zbawienia, które jest w Chrystusie Jezusie wraz z wieczną chwałą. (aiōnios g166)

Tytusa **2:11** Objawiła się bowiem łaska Boga, niosąca zbawienie wszystkim ludziom; **2:12** Pouczająca nas, abyśmy wyrzekliśmy się bezbożności i światowych poządrości, trzeźwo, sprawiedliwie i pobożnie żyły na tym świecie; (aiōn g165) **2:13** Oczekując błogosławionej nadziei i chwalebego objawienia się wielkiego Boga i Zbawiciela naszego, Jezusa Chrystusa; **2:14** Który wydał samego siebie za nas, aby nas wykupić od wszelkiej nieprawości i oczyścić sobie lud na własność, gorliwy w spełnianiu dobrych uczynków.

Filemona **1:3** Łaska wam i pokój od Boga, naszego Ojca, i Pana Jezusa Chrystusa. **1:4** Dziękuję mojemu Bogu, zawsze wzmiankę czyniąc o tobie w moich modlitwach; **1:5** Słysząc o twojej miłości i wierze, którą masz względem Pana Jezusa i względem wszystkich świętych; **1:6** [Modlę się], aby udzielenie twojej wiary doprowadziło do poznania wszelkiego dobra, które jest w was przez Chrystusa Jezusa. **1:7** Mamy bowiem wielką radość i pociechę z powodu twojej miłości, bracie, gdyż przez ciebie serca świętych zostały pokrzepione.

Hebrajczyków **1:1** Bóg, który wielokrotnie i na różne sposoby przemawiał niegdyś do ojców przez proroków; **1:2** W tych ostatecznych dniach przemówił do nas przez [swego] Syna, którego ustanowił dziedzicem wszystkiego, przez którego też stworzył światy; (aiōn g165) **1:3** Który, będąc blaskiem [jego] chwały i wyrazem jego istoty i podtrzymując wszystko słowem swojej mocy, dokonawszy oczyszczenia z naszych grzechów przez samego siebie, zasiadł po prawicy Majestatu na wysokościach;

Jakuba **1:16** Nie bładźcie, moi umiłowani bracia! **1:17** Wszelki dar dobry i wszelki dar doskonały pochodzi z góry i zstępnie od Ojca światłości, u którego nie ma zmiany ani cienia zmienności. **1:18** Ze swojej woli zrodził nas słowem prawdy, abyśmy byli jakby pierwocinami jego stworzeń.

I Piotra **3:18** Gdyż i Chrystus raz za grzechy cierpiał, sprawiedliwy za niesprawiedliwych, aby nas przyprowadzić do Boga; uśmiercony w ciele, lecz ożywiony Duchem;

II Piotra **1:3** Jako że jego Boska moc obdarzyła nas wszystkim, co potrzebne do życia i pobożności, przez poznanie tego, który nas powołał do chwały i cnoty. **1:4** Przez to zostały nam dane bardzo wielkie i cenne obietnice, abyście przez nie stali się uczestnikami Boskiej natury, uniknawszy zepsucia, które wskutek poządrości jest na świecie.

I Jana 2:1 Moje dzieci, piszę wam to, abyście nie grzeszyli. Jeśli jednak ktoś zgrzeszy, mamy orędownika u Ojca, Jezusa Chrystusa sprawiedliwego. 2:2 I on jest przebłaganiem za nasze grzechy, a nie tylko za nasze, lecz także [za grzechy] całego świata.

II Jana 1:7 Gdyż pojawiło się na świecie wielu zwodzicieli, którzy nie uznają, że Jezus Chrystus przyszedł w ciele. Taki jest zwodzicielem i antychrystem.

III Jana 1:4 Nie ma dla mnie większej radości od tej, gdy słyszę, że moje dzieci postępują w prawdzie.

Judy 1:3 Umiłowani, podejmując usilne starania, aby pisać wam o wspólnym zbawieniu, uznałem za konieczne napisać do was i zachęcić do walki o wiarę raz przekazaną świętym. 1:4 Wkradli się bowiem pewni ludzie, od dawna przeznaczeni na to potępienie, bezbożni, którzy łaskę naszego Boga zamieniają na rozpustę i wypierają się jedynego Pana Boga i naszego Pana Jezusa Chrystusa.

Objawienie 3:19 Ja wszystkich, których miuję, strofuję i karcę. Bądź więc gorliwy i pokutuj. 3:20 Oto stoję u drzwi i pukam. Jeśli ktoś usłyszy mój głos i otworzy drzwi, wejdę do niego i spożyję z nim wieczerzę, a on ze mną. 3:21 Temu, kto zwycięży, dam zasiąść ze mną na moim tronie, jak i ja zwyciężyłem i zasiadłem z moim Ojcem na jego tronie. 3:22 Kto ma uszy, niech słucha, co Duch mówi do kościołów.

Przewodnik dla Czytelników

Polskie at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, "*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*" Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, "*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*" So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, "*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*" 2 Timothy 2:15. "*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*" 2 Peter 1:4-8.

Słownik

Polskie at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aīdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hades g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Abraham's Journey

Przez wiele lat Abraham, gdy został wezwany, aby pójść na miejsce, które miał wziąć w dziedzictwo, usłuchał i wyszedł, nie wiedząc, dokąd idzie. - Hebrajczyków 11:8

A stało się tak, że gdy faraon wypuścił lud, Bóg nie prowadził go drogą przez ziemie Filistynów, chociaż była bliższa.
Bóg bowiem powiedział: Żeby lud na widok wojny nie żałował i nie wrócił do Egiptu. - Wyjście 13:17

Mediterranean Sea

Sidon
Tyre
Caesarea-Philippi

Galilee
Capernaum
Bethsaida

Cana
Nazareth

Sychar

Samaria

Ephraim

Jerusalem ★

Bethany

Bethlehem

Judea

► Egypt

Decapolis

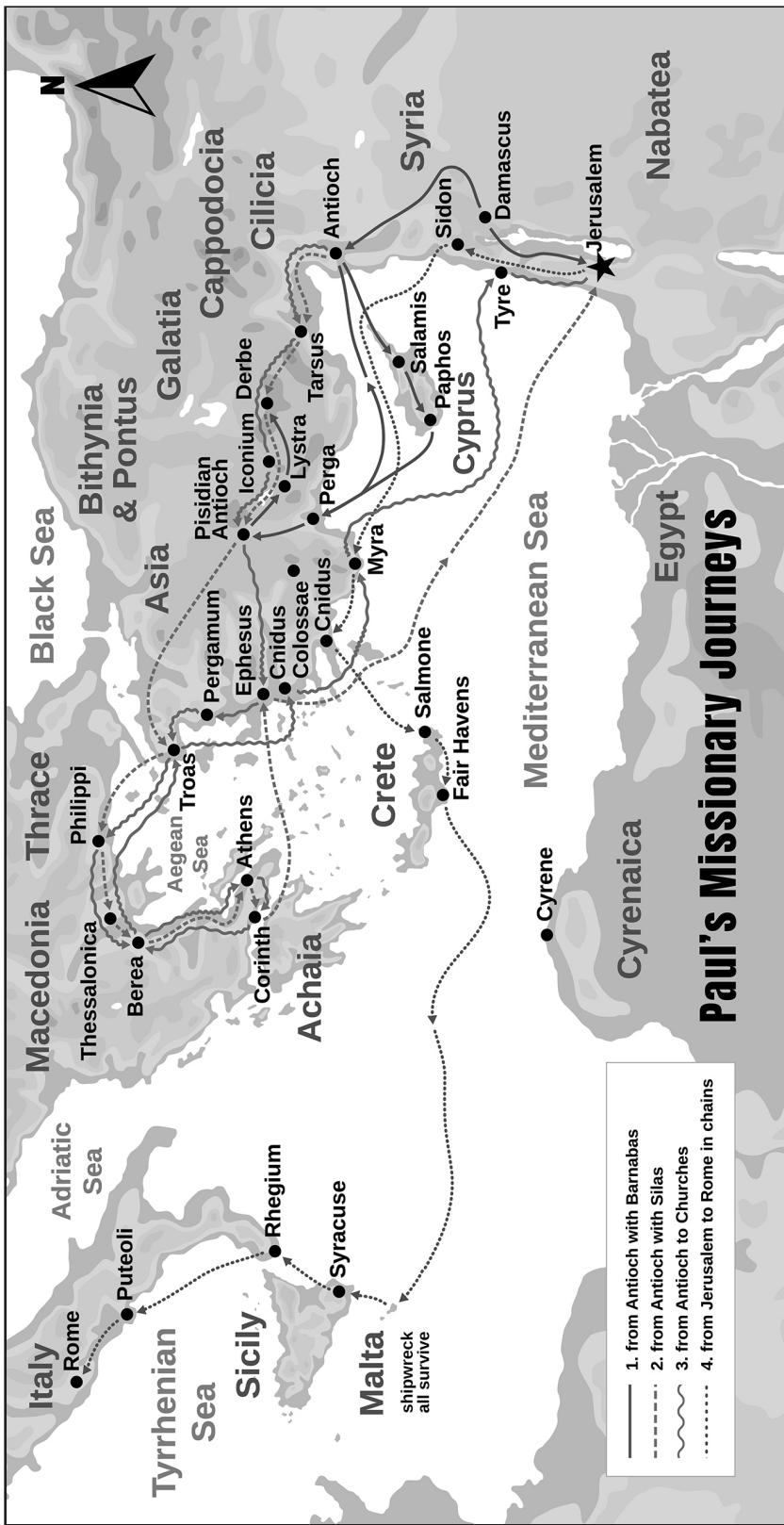
Peraea

Jericho

Jesus' Journeys

Bo i Syn Czowieczy nie przyszeli, aby mu służyono, ale aby dać swe życie na okup za wielu. - Marka 10:45

Paul's Missionary Journeys

Pawel, sluga Jezusa Chrystusa, powołany apostol, odleczony do [głoszenia] ewangelii Bogu; - Rzymsian 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyred in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyred in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ►			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful? ►			Romans 5:12-19	
Where are we?			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
► Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son		
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we? ►			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory				
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth				
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3				
John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City				
Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers						
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth								
Luke 16:22 Blessed in Paradise								
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				Matthew 25:41 Revelation 20:10				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command								
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus								
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind				Revelation 20:13 Thalaasa				
				Revelation 19:20 Lake of Fire				
				Revelation 20:2 Abyss				

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Przeznaczenie

Polskie at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our Good News sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody, chrzcząc je w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego; - Mateusza 28:19

